

Хрещатик

газета київської міської ради

+ TV-програма

№159 (4559) | четвер | 30 жовтня 2014 р.

Полковник у відставці Микола Мартинов вже не перший рік очолює Київську міську організацію ветеранів стор. 9

Столичний "Будівельник" упевнено переграв баскетбольний клуб "Одесу" стор. 21

Краплина життя

стор. 2

Спецтранспорт для спецпогоди

стор. 2

Руйнівні будівництва

стор. 3

Мінімальна перемога "Динамо"

стор. 20

Музей Свободи/Музей Майдану

стор. 22

НОВИНИ

Київ запрошують на ярмарки

Як повідомили «Хрещатику» в управлінні внутрішньої торгівлі та побуту, 1 листопада в столиці відбудуться ярмарки. В суботу торгуватимуть у Голосіївському районі на вул. Маршала Конєва (у межах вул. Вільямса та Ломоносова); в Дарницькому – на вул. Ревуцького; в Деснянському – на вул. М. Цветаєвої (у межах вул. Закревського та просп. В. Маяковського), на вул. Лісківській (у межах вул. Милославської та Радунської); на вул. Академіка Курчатова (у межах вул. Мілютенка та Братиславської); в Дніпровському – на бульв. Праці, 3-9; в Оболонському – на вул. Лайоша Гавро, 1-9; в Печерському – на вул. М. Задніпровського (у межах бульв. Лесі Українки та вул. Щорса); в Подільському – на вул. Світлицького, 25; в Святошинському – на вул. Прилужній; в Солом'янському – на вул. Героїв Севастополя, 42 (у межах вул. М. Донця та Академіка Стражеска); в Шевченківському – на вул. В. Василевської, 1-17.

На ярмарках споживачам будуть запропоновані різноманітні продукти харчування у широкому асортименті за цінами, що на 10–15 % нижчі від ринкових.

Новий парламент обіцяє стати найцікавішим за останніх 23 роки

стор. 4

Кадети провели флешмоб "Дзвони миру"

стор. 3

Парад трамваїв

стор. 8

Фото Бориса КОРТУСЕНКА

Упродовж чотирьох днів усі оочі, а насамперед студентство та викладачі, мають змогу здати кров для потреб медичних закладів столиці

ВЖЕ традиційно восени Національний університет імені О. О. Богомольця проводить акцію «День донора». Протягом чотирьох днів з 28-го по 31 жовтня всі оочі, а насамперед студентство та викладачі, мають змогу здати кров для потреб медичних закладів столиці. «Це щорічна традиційна акція, яка проходить восени та весною. В основному у ній беруть участь студенти-медики, адже хто, як не вони, знають справжню ціну донорської крові. Саме її наявність у необхідній кількості може врятувати жит-

тя людини», — розповідає «Хрещатику» один із організаторів цьогорічної акції Петро.

Протягом першого дня проведення, 28 жовтня, кров здали 50 добровольців. Уже до обіду вчорашнього дня бажаючи було тридцять, до кінця дня ця цифра сягнула 70 людей. Серед добровольців переважно студенти різних вузів столиці, а також викладачі. «Я приходжу сюди не вперше, взагалі регулярно здаю кров. У нас ще мало розвинена мережа донорства, не так як у всьому світі. На жаль, люди не розуміють, що деко-

Краплина життя

■ Студентство Києва здає кров для бійців АТО та дітей

Деколи життя людини залежить не від майстерності лікарів, новітності техніки чи реакції оточуючих, а від наявності в медзакладі крові потрібної групи. Зараз наша країна переживає непрості часи, вже сім місяців на сході гинуть та зазнають поранень люди. Це збройне протистояння за збереження суверенітету об'єднало всю країну, за різними соціологічними дослідженнями, за цей час благодійниками стали майже 80 % українців. Допомогти може кожен з нас, навіть не маючи фінансових можливостей, а просто здавши кров. Протягом чотирьох днів вже традиційно привертають увагу до цього власним прикладом студенти столиці.

Олена ЗАРЕЦЬКА | «Хрещатик»

ли життя пацієнта залежить не від того, наскільки швидко та якісно лікарі надали допомогу, а від того, чи є потрібна група крові і в достатній кількості», — ділиться з «Хрещатику» студент Національного університету імені О. О. Богомольця Олексій.

Є тут і ті, для кого такі акції доброї волі в новинку. Студентка географічного факультету КНУ імені Тараса Шевченка Аня таким чином вирішила допомогти бійцям АТО. «Ніколи раніше таким не займалася, ляхно було. А тепер, у час, коли люди гинуть за свободу, хочу допомогти їм хоч чимось. Адже тільки спільно ми зможемо здолати ворога, не час зараз для байдужості», — додає дівчина.

Вся кров, зібрана під час акції, передається до Київського центру крові на потреби медичних закладів столиці. Тобто насамперед для поранених бійців зі сходу, а також для тяжкохворих дітей.

Долучитися до акції може кожен оочий. Для цього потрібно приїхати до Національного університету ім. О. О. Богомольця, що за адресою проспект Перемоги, 34. Донорів приймають з 9.00 до 15.00 на першому поверсі санітарно-гігієнічного корпусу. При собі потрібно мати паспорт, який засвідчує, що вам більше 18-ти років. Зверніть увагу, донори повинні важити більше 50 кг. Сніданок перед здачею крові має бути легким ■

Спецтранспорт для спецпогоди

■ У Святошині провели показовий огляд снігоприбиральної техніки

Київський міський голова Віталій Кличко заявив, що перший сніг — це той момент, коли влада показує свою здатність швидко і ефективно діяти. Саме тому, навіть не чекаючи зимових опадів у Святошинському районі столиці, днями показали ту техніку, яка прибиратиме вулиці від заметів та ожеледиці.

Наталка МИКОЛАЄНКО | «Хрещатик»

МИНУЛОГО тижня перехожі на проспекті Перемоги, біля місцевої РДА, побачили незвичне видовище — колоною проїхала спецтехніка: грейдери, солерозкидувачі, трактори з причепами. Своєрідний парад приймали заступник голови КМДА Петро Пантелеєв, очільник Святошинського району Ілля Сагайдак та начальник КП ШЕУ району Сергій Каневський. Цікаво, що чимало із представленої техніки — багатофункціональна, тож трактори після показового огляду одразу ж поїхали у парки та зелені зони вивозити прибрані комунальниками листя.

«КП ШЕУ представив 15 одиниць техніки, КП «ДУОЖФ» — 10, КП УЗН — 3, серед яких були автомобілі МАЗ вантажопідйомністю 20 та 10 тонн, шляхові машини, призначені для прибирання снігу та посипання доріг, трактори з навісним обладнанням та з розподілювачами для чищення тротуарів від ожеледиці, автогрейдери для першої зачистки снігу та автомобіль «Газель»

для перевезення працівників. Уся ця техніка буде задіяна на прибиранні вулиць району», — про це розповів «Хрещатику» Сергій Каневський.

Техніка не нова, але вся «на ходу», влітку відремонтована і перепровірена. На це витратили майже півмільйона гривень. Дорожники найближчим часом планують полагодити ще десять машин. Їм замінять гуму та акумулятори. Міська влада запевнила — гроші будуть. А за ними обіцяють і поповнення у снігоприбиральному парку.

«Уже найближчим часом буде проведено тендер на придбання 42 снігоприбиральних машин для міста. Насамперед потрібні грейдери та багатофункціональна техніка, яка буде розподілена по районах в залежності від потреби і замовлень», — зауважив Петро Пантелеєв.

Святошину дістанеться 3 нових спецавтомобілі. Один із них — 20-тонний МАЗ для очистки доріг і посипання протиожелед-

Фото Олександра БАХУБА

Днями біля Святошинської РДА на проспекті Перемоги відбулося незвичне видовище — колоною проїхала спецтехніка: грейдери, солерозкидувачі, трактори з причепами

ними матеріалами, потужний навантажувач і снігоприбиральна машина. Та навіть з поповненням технопарк районного ШЕУ буде укомплектований на 85 %, проте в районі запевняють, що вулиці прибиратимуть по-європейськи.

«Наш обов'язок — утримувати взимку дороги та пішохідні зони Святошинського району в стані, безпечному для учасників руху. Ми виконаємо поставлене перед нами завдання і обов'язково вийдемо на налагоджений процес утримання доріг та балансових територій, як це й відповідає статусу європейської столиці», — зазначив Ілля Сагайдак.

До речі, місто уже придбало достатньо солі та піскової суміші для боротьби із першими ожеледицями. Житлово-експлуатаційні організації заготовили близько 10 тисяч тонн поспального матеріалу, у тому числі солі — понад 2 тис. тонн. Понад 26 тис. тонн солі, 8,6 тис. тонн піщано-соляної суміші та 11,6 тис. тонн піску має «Київавтодор». Загалом для посипання вулиць буде задіяно понад 453 одиниці снігоприбиральної техніки, зокрема тракторів — 206 одиниць, малої механізації — 237 одиниць та 10 одиниць іншої техніки (автомобілі, причепа тощо) ■

«Дякуємо за життя»

■ У Бабиному Яру київські кадети провели мітинг та варту з нагоди 70-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників

Біля пам'ятника військовополоненим солдатам і офіцерам радянської армії, розстріляним нацистами в Бабиному Яру, зібралося близько 200 вихованців лицею-інтернату № 23. Кадети та паняночки розпочали захід з урочистої ходи з нагоди 70-річчя визволення України та 71-ї річниці звільнення Києва від німецьких загарбників. Була почесна варта пам'яті. Після покладання квітів до Меморіалу та запалення лампадок оголошено хвилину мовчання.

Олена КУЗЬМЕНКО | спеціально для «Хрещатика»

У Бабиному Яру київські кадети провели мітинг та варту з нагоди 70-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників та флешмоб "Дзвони миру"

ТАКОЖ учні провели флешмоб «Дзвони миру». Кадети утворили цифру «70» та разом з іншими учнями Шевченківського району задзвонили у маленькі (шкільні) дзвіночки і випустили кульки національних кольорів у небо. «Цією акцією ми хочемо вшанувати пам'ять тих, хто захищав нас 70 років тому. Це місце, де загинули мирні мешканці. І ми показуємо, що діти хочуть миру. І 70 років тому, і зараз. Ці дзві-

ночки — голос дітей з проханням про мир. Це символ того, що ми пам'ятаємо про минуле і хочемо захистити своє майбутнє», — розповів завідуючий кафедрою військово-патріотичного виховання лицею-інтернату № 23, підполковник запасу Михайло Коваль.

Саме тому під час акції учасники згадали Героїв Небесної Сотні, подвиги воїнів АТО, Нацгвардії та Збройних сил України.

Потім хлопчики та дівчатка передали малюнки, власноруч розмальовані теніски. А молодший кадет зачитав листівку-звернення до бійців Нацгвардії: «Дорогий воїне! Сьогодні ви захищете нас, а завтра ми станемо гідною вашою зміною. Ми наполегливо навчаємося військової справи і згодом теж станемо на захист мирного життя в Україні».

«Ми передали активістам Майдану розмальовані футболки, які передадуть бійцям АТО з побажаннями повернутися, побажанням миру і щоб всі ці малюнки стали своєрідним оберегом для наших захисників», — наголосив Михайло Коваль.

Він також розповів, що нині діти самі часто обговорюють ситуацію в країні, зокрема і події на сході. Кадети стали відповідальніше ставитися до свого навчання. «Якщо раніше розбирати та скласти автомат для них було більше грою, то зараз вони розуміють, що це може допомогти в майбутньому, що знати це життєво необхідно», — підкреслив він.

До слова, один із маленьких учасників акції, кадет Андрійко, на запитання, чи пішов би він захищати Україну, без вагань відповів: «Моя відповідь — так». А старший кадет Максим переконаний, що захищати свою державу — це честь для чоловіка. І він, хоч і про-

ти війни, готовий боронити свою Батьківщину.

Директор лицею-інтернату № 23 Наталія Головіхіна розповіла, що школа спрямована саме на патріотичне виховання. За її словами, кадети та паняночки відзначають та вшановують всі дати, пов'язані з історією, славою нашої країни. Та й учні самі часто виступають ініціаторами та пропонують ідеї проведення заходів. До слова, в акції взяли участь учні від першого по одинадцятій класи. А також діти з Донецької та Луганської областей, які нині навчаються в лицей-інтернаті.

«Найменшим учасникам усього по 6 років, а найстаршим — 16–17», — зазначила директор ■

Руйнівні будівництва

■ У зв'язку з падінням стіни «Софії Київської» влада обіцяє вжити заходи для охорони історичних пам'яток

Днями історичний здобуток столиці зазнав втрат: на території Національного заповідника «Софія Київська» повністю обвалилася частина стіни. Попри близьке розташування житлового будинку, парковки автомобілів та дитячого майданчика обійшлося без постраждалих. Проте ця подія загострила увагу до історичних пам'яток Києва загалом і їх аварійного стану зокрема. Тому за ініціативи постійної комісії Київради з питань культури та туризму було проведено круглий стіл із залученням керівництва заповідника, представників Міністерства культури та громадських активістів.

Кирило ФОМІНОВ | «Хрещатик»

МЕТОЮ заходу, що його було організовано за ініціативи Постійної комісії Київради з питань культури та туризму, був аналіз аварії та планування дій щодо недопущення подальшого руйнування «Софії Київської». Наразі без відповідного догляду пам'ятка буквально розсипається на шматки. «Як би пара-

доксально це не було, але добре, що стіна «Софії Київської» завалилася. Тому що нарешті ми з вами звернемо увагу на її плачевний стан. І я допускаю, що це було не в останній раз. А незабаром стіна може завалитися вся. Адже тривалі роки навколо пам'ятки зводилися висотки, будувалися споруди, які

Фахівці вважають, що роботи на теплотрасі, які передували обвалу стіни в заповіднику, проводились з порушенням державних будівельних і реставраційних норм, закону про охорону культурної спадщини

могли заподіяти шкоду її фундаменту. Я знову хочу згадати про фітнес-центр, підземні парковки поблизу неї. Можливо, їх вібрація, температурні коливання могли вплинути на руйнування цегляної кладки», — припускає громадський активіст і захисниця «Софії Київської» Ірина Никифорова.

В свою чергу експертний радник «Софії Київської», а нині голова музейної експертної ради Всеукраїнської асоціації музеїв-заповідників Неллі Куковальська заявила, що роботи на теплотрасі, які передували обвалу стіни в запо-

віднику, проводились з порушенням державних будівельних норм, реставраційних норм і закону про охорону культурної спадщини. Вони призвели до ще більшої руйнації ґрунту. За її словами, земля на цій території є дуже нестабільною та такою, що легко піддається деформації. Це негативно впливає на стабільність фундаменту комплексу. Застарілі підземні комунікації знаходяться у аварійному стані. Підвищення температури ґрунту до 20 градусів свідчать про прориви тепломереж через значне навантаження на них.

Голова постійної комісії Київради з питань культури і туризму Ігор Луценко заявив: «У буферній зоні «Софії Київської» було видано більше 50 земельних ділянок. І йдеться саме про забудову. Тобто сьогодні у нас склалася ситуація, коли «Софія» з точки зору будівництва незахищена. Її потрібно внести до списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, що знаходяться в небезпеці, під загрозою. До такого були внесені певні пам'ятники в зонах стихійних лих або воєнних конфліктів». Він зауважив, що виною всьому є відсутність нормальних умов охорони спадщини. Одним із найголовніших пунктів для рятування об'єкта пан Луценко виділяє необхідність видання мораторію на будь-яке будівництво навколо комплексу.

Окрім цього, планують створити незалежну комісію, до якої ввійдуть експерти різних служб. У тому числі рятувальники, археологи, геодезисти, історики, чинovníки.

До речі, вчора на території Національного заповідника «Софія Київська» відбулося виїзне засідання робочої групи з питань історичного ареалу та культурної спадщини міста Києва. Учасники обговорювали ситуацію щодо обвалу стіни, вивчали пропозиції із деталізації зонування буферної зони, а також концепції регенерації, які були передані до Департаменту містобудування та архітектури КМДА. Окрім цього, йшлося про першочергові заходи щодо захисту ансамблю споруд Софійського собору від негативних впливів різноманітних забудов ■

Видовища – гарантовані

■ Верховна Рада 8-го скликання обіцяє стати найцікавішою за останні 23 роки

Шість партій, два фаворити перегонів, кожен п'ятий депутат – нове обличчя, відсутність комуністів. Такою побачили й обрали українці Верховну Раду 8-го скликання. Навіть попередні результати (підрахунок голосів триває й досі) здивували експертів та соціологів. Однак саме несподіванки засвідчили, що вибори відбулися без порушень. Нині переможці вже здають перший тест. На коаліцію. Чого чекати від строкатого та оновленого парламенту, зокрема киянам, досліджував «Хрещатик».

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

Одна голова добре, дві – краще

Недаремно глава держави та прем'єр-міністр так багато говорили про децентралізацію влади. Український народ не просто підхопив, а й реалізував почуті настанови, оскільки одним махом сформував Верховну Раду з двома центрами впливу. Це фаворити перегонів «Народний фронт» та партія «Блок Петра Порошенка». У такий спосіб виборці застрахували себе та країну від сценарію надмірного посилення впливу якоїсь однієї з політичних фігур. Звісно, є ризик спалаху «війни повноважень», але, на думку експертів, він порівняно незначний. Як вважає директор Центру прикладних політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко, історія 2005 року, коли у герці за політичну вагу зішлись Юлія Тимошенко та Віктор Ющенко, дечому навчила українських політиків. І Петро Порошенко з Арсенієм Яценюком хоча й потенційні конкуренти, але співпрацюватимуть, очікує експерт, на конструктивних засадах. Окрім усього, ще і з тієї причини, що у разі розв'язування «війни повноважень» обидва ризикують програти.

Коаліція на трьох

Правильною відповіддю на запитання, чи здатна строката Верховна Рада 8-го скликання запрацювати швидко та конструктивно, мала б стати коаліція. Але, за попередніми даними ЦВК, жодна з тих партій, котрі долають 5% -ний бар'єр, не здатна самостійно сформувати парламентську більшість. Для повноцінної коаліції потрібно мінімум 226 голосів плюс бажано ще декілька «гарантова-

Фото Бориса КОРТУСЕНКА

них» депутатів для надійності, раптом хтось захворіє чи перебуватиме у відрядженні. Найбільша фракція у Верховній Раді 8-го скликання, очікується, налічуватиме близько 120 осіб. Тобто, як не крути, тріумфаторам треба думати про коаліцію як мінімум на трьох. Арифметична задача ускладнюється тим, що мінімум одна з п'яти парламентських партій («Опозиційний блок») точно не увійде до коаліції.

Реформи «рулять»

З огляду на попередні «коаліциди», є сенс влаштуватися зручніше та готуватися до ефектного дійства. Але цьогоріч умови суттєво інші: військова агресія, падіння ВВП, відсутність бодай проекту держбюджету на 2015 рік, нагальна необхідність системних реформ. Тому коаліційні переговори стартували буквально за декілька хвилин після закриття у неділю, 26 жовтня, виборчих дільниць. Сигналом «на старт!» стали результати екзит-полів. Президент України Петро Порошенко дав на «коаліциду» 10 днів і заявив, що буде активним учасником процесу. Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк визначив Угоду про Асоціацію з ЄС базовим документом для парламентської більшості. До коаліційних консультацій приєднався і лідер «Самопоміч» Андрій Садовий. У середу, 29 жовтня, партією «Блок Петра Порошенка» було оприлюднено проект коаліційної угоди. Майбутні партнери по парламентській більшості обіцяють провести низку системних реформ (загальною кількістю 13). Зокрема це антикорупційна реформа, децентралізація влади, дерегуляція та розвиток підприємництва тощо. Але прем'єр Арсеній Яценюк запропонував свій проект коаліційної угоди.

Бачили очі, що вибирали

Перші кроки переможців дострокових парламентських пере-

гонів свідчать, що вони й після перемоги намагаються відповідати очікуванням виборців. І це теж принципово нова риса українського політичного процесу. Володимир Фесенко вважає, що очікування значної частки Майдану ці вибори виправдали. Адже низка тенденцій вже проявлена: проєвропейськість, перезавантаження парламенту на користь «майданних» партій. І навіть проходження «Опозиційного блоку» відбиває інтереси частини українського суспільства, котра була проти Майдану. Причому суттєво, що курс та дії влади підтримали не менш як 45% виборців, і це в умовах кризи. Голова корпорації стратегічного консалтингу «Гардаріка» Костянтин Матвієнко переконаний, що широкий спектр очікувань Майдану частково виправданий, а повністю він ніколи реалізованим бути не може, оскільки на Майдані присутні були різні партії.

Але нині переможці граються з вогнем. Бо тріумфують завдяки не рекламним технологіям, а репутації, котру потрібно підтримувати. Таку думку висловив президент Української PR-ліги Андрій Ротовський. За його словами, основним чинником вибору для українців на цьогорічних дострокових парламентських виборах стали не стільки декларації та грамотна PR-кампанія, скільки справи: «Перемогли ті, хто зміг сказати, що вони щось зробили. У них є ресурсна база, справи, і це є ось те, що створює репутацію». Саме тому, на думку експерта, влада загалом має такий високий рівень довіри. А от традиційно ефективні технології, власне, технологічність без змісту, не матиме зиску: «Приміром, «Батьківщина». Кампанія – супер! Хоч зараз у підручники. Але чому такий результат? За Станіславським – «не віро». Тому, що там немає основи, немає репутації». Відтак, переконаний пан Ротовський, нові «правила гри» зумовлюють і високу

відповідальність політиків, котрим доведеться «щось робити, а не тільки після виборів маніпулювати грошовими потоками у кабінетах». І олігархам доведеться вкладати гроші у справи. Відповідно, йде у небуття й епатаж: «Те, що сталося з Ляшком, такий тип меседжування політичної діяльності вже не має перспектив».

«Веселі» парламентські будні

Експерти твердо переконані у тому, що у новій Верховній Раді буде весело. Керівник Центру «Третій сектор» Андрій Золотарьов вважає, що популярною під куполом буде гра «Мортал комбат», коли командири батальонів професійно товктимуть один одного. «Можливо, нові сили змусять старі сили займатися тим, чого від них вимагає суспільство. Але більш вірогідним є інший сценарій, коли Верховна Рада буде точкою політичної турбулентності», – зазначив пан Золотарьов. Щодо коаліції, то «це буде концесія на паях» і, з огляду на економічну кризу та близькі місцеві та президентські вибори, «відносини швидко трансформуються у конкурентні, а згодом і у відкриту боротьбу». Тим більше, за умови «оскудіння «корита» при збільшенні кількості бажаних до нього припасти веде до загострення політичної боротьби». Загалом і коаліція, навіть якщо буде створена швидко, навряд чи проіснує довго. «Якщо вони почнуть один одного за чуби тягати, коаліція не проіснує і трьох місяців», – не виключає Андрій Золотарьов. Дещо інший варіант розвитку подій вважає імовірним директор Українського центру інституту аналізу та менеджменту політики Руслан Бортник. За його словами, «коаліція буде створена швидко, але не буде стабільною. Коаліція буде хистка, химерна, потерпатиме від внутрішньовидової конкуренції, і в різні періоди там будуть різні центри впливу». Першим тестом стане не стіль-

ки формування уряду, скільки бюджетний процес. «Цей держбюджет буде вкрай складним, бо всі 5 провладних партій розділяють інтереси власників, котрі за ними стоять. Ці інтереси простежуються у бюджеті. І держбюджет-2015 буде лаксумовим папірцем», – вважає експерт. Загалом же «Верховна Рада 8-го скликання може проіснувати рік-півтора, а потім будуть передчасні вибори», причому це і є реальний варіант, одночасно парламентські та президентські, «з жорсткими обмеженнями для участі в них». Причому, якщо цей парламент і буде здатен розпочати реформи, «завершить їх Верховна Рада вже 9-го скликання».

Кияни у парламенті

Великі очікування від Верховної Ради 8-го скликання мають і кияни. Мер столиці Віталій Кличко висловив думку, що київська влада і новий парламент повинні співпрацювати. Відтак міський голова очікує, що будуть ухвалені необхідні для розвитку столиці закони. «Один із ключових – зміни до законодавства щодо зарахування до доходів бюджету міста Києва податку на доходи фізичних осіб. Всі говорять про децентралізацію влади і бюджету. Тому податки киян повинні залишатися у Києві. На сьогодні дефіцит міського бюджету – більше 3 млрд грн, і при цьому більше 8 млрд у нас щорічно вилучають», – зазначив він.

Варто зазначити, що у новій Верховній Раді будуть депутати Київради і вони, вочевидь, краще представлятимуть інтереси столиці на вищому законодавчому рівні. Не виключено, депутати, які краще розуміються на столичній проблематиці, зорганізуються в окрему групу. Але навіть за відсутності такої все ж є підстави очікувати, що голос Києва почують навіть у такому бурхливому парламенті.

До речі, був під час дострокових виборів цікавий феномен, котрий стосується саме Києва. Сенсаційно високий рівень підтримки здобула третя за попередніми підсумками перегонів «Самопоміч» саме у Києві. Чому? «Ми, кияни, приїжджаємо до Львова на відпочинок. І Львів зараз для киян, для столиці – певний острівець майбутнього. Я не кажу, що це добре. Це міфологема, звичайно, але Андрій Садовий увібрав міфологічні риси та сформував аргументаційний зміст. Те, що запропонував Садовий, показує наші очікування», – наголосив Андрій Ротовський. І очікування киян спрямовані до європейських моделей життя. Що, окрім іншого, передбачає активну громаду. Тож можемо очікувати, що і на київському рівні політичний процес буде жвавим. Правда, без бійок ■

Сьогодні Україна впевнено крокує до ЄС та втілення в життя українського народу європейських принципів. Й у першу чергу це розвиток правової системи, яка повинна надавати соціально незахищеним верствам населення можливість відстоювати свої права, бо ніхто, крім держави, їм у цьому не допоможе. Столична влада, розуміючи це, вже не перший рік опікується цими питаннями через Центр правової допомоги киянам. «Хрещатик» з'ясував подробиці, як та хто саме може скористатися безоплатною правовою допомогою.

Олена ЛАРИНА | «Хрещатик»

Правовий захист

Мабуть, не всі сьогодні й знають, що у столиці існує Центр правової допомоги киянам, які опинилися у складних життєвих обставинах. По допомогу до Центру можуть звертатися кияни, які опинилися в складних ситуаціях, а також громадяни України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, військовослужбовці, особи рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ, Національної гвардії України, члени їхніх сімей, які потребують правової допомоги. Під складними життєвими обставинами маються на увазі обставини, що об'єктивно порушують нормальну життєдіяльність особи, наслідки яких вона не може подолати самостійно, а саме: інвалідність, часткова втрата рухової активності у зв'язку зі старістю або станом здоров'я, самотність, сирітство, безпритульність, відсутність житла або роботи, насильство, зневажливе ставлення та негативні стосунки в сім'ї, незабезпеченість, стихійне лихо, катастрофа тощо.

Також така допомога надається працездатним особам, пенсіонерам й інвалідам, зареєстрованим у м. Києві, якщо середньомісячний сукупний дохід на кожного члена сім'ї за попередній квартал не перевищує прожитковий мінімум більше, ніж на три неоподатковуваних мінімуми прибутків громадян.

Зазначимо, що діяльність Центру з надання безоплатної правової допомоги киянам в 2014 році передбачає надання безоплатних

Захист — кожному

■ Як можна скористатися безоплатною правовою допомогою

до слова

Корисні адреси

Співробітники Центру з надання безоплатної первинної правової допомоги працюють в усіх районах нашого міста та консультують в управліннях праці та соціального захисту населення районних в м. Києві державних адміністрацій. А саме:

1. Дарницький р-н, Харківське шосе, 176-г.
2. Дніпровський р-н, вул. Курнатовського, 7-а.
3. Деснянський р-н, вул. Закревського, 87-д.
4. Оболонський р-н, вул. Озерна, 18-а.
5. Подільський р-н, вул. Ярославська, 31-б.
6. Шевченківський р-н, просп. Перемоги, 5.
7. Святошинський р-н, вул. Гната Юри, 14-б.
8. Солом'янський р-н, просп. Повітрофлотський, 40.
9. Печерський р-н, вул. Цитадельна, 4/7.
10. Голосіївський р-н, вул. Васильківська, 27, корпус 1.

правових консультацій не тільки в кожному районі міста (через юристів Центру, які працюють у районних управліннях праці та соціального захисту населення), а також через прями ефіри, що регулярно транслюються на телеканалі «Київ» у програмах «В центрі уваги», «Громадська приймальня». До того ж без так званого ноу-хау навіть у такій системі не обійшлося. Адже починаючи з 2013 року налагоджена співпраця з надання щоденних безоплатних онлайн правових консультацій з КБВ «Контактний центр міста Києва 15-51», де юристами

та провідними юрисконсультами (адвокатами) Центру надаються безоплатні онлайн правові консультації.

Види безоплатної допомоги

То на яку ж саме правову допомогу можна очікувати від Центру? Отже, його працівники надають такі види безоплатної правової допомоги: безоплатну первинну правову допомогу, яка включає надання правової інформації, правових консультацій та роз'яснень; складання правових документів (звернень, довідок, запи-

тів тощо), крім процесуальних; допомогу в доступі до вторинної правової допомоги та альтернативних форм вирішення спору, зокрема медіації (посередництва). Також, що є не менш важливим, надається безоплатна вторинна правова допомога, яка включає в себе складання процесуальних документів, представництво особи в судах та інших державних органах.

Зазначимо, що спеціалісти Центру не залишать без уваги та безоплатної правової допомоги бездомних та малозахисчених осіб у відношенні та отриманні втрачених паспортів громадян України.

Що ж стосується статистики звернень, то однозначно можна сказати, що відбувається збільшення кількості осіб, які звернулися до Центру за безоплатними правовими консультаціями. Зокрема в 2012 році працівники Центру 6327 особам надали безоплатну правову допомогу (як первинну, так і вторинну), в 2013-му — вже 9033. Тобто всі нові напрямки, які були запроваджені в 2013 році, є правильними і повинні розвиватися інтенсивно та мати пріоритет в розвитку на наступні роки. І це в свою чергу «підніме» столицю на рівень вище і ближче до європейських цінностей та допоможе простим киянам відчути підтримку від влади, та захистити свої права ■

НОВИНИ

Гостинний двір чекає на допомогу

Продовжуємо разом рятувати Гостинний двір. Він є окрасою не тільки Конtrakтової площі, а й усього міста, гордістю киян. Гостинний двір не лише взірць класичної архітектури початку XIX ст., це ще центральна споруда Конtrakтової площі — історичного центру столиці XIII—XIX ст., де відбувались київські віча, паради, контрактові ярмарки, діяли різноманітні атракціони. Для консервації об'єкта потрібні кошти. Кияни, прошу вас перерахувати гроші на проект консервації Гостинного двору, щоб він пережив зиму. Вірю, що тільки разом ми зможемо зберегти його для нас і наших нащадків. Збір коштів буде проводити ГО «Андріївсько-пейзажна ініціатива». Кошти варто переказувати на громадську організацію «АНДРІЇВСЬКО-ПЕЙЗАЖНА ІНІЦІАТИВА» п/р 26005088586000 в ПАТ КБ «Надра», м. Київ, ЦЕНТР МФО 380764, Код ЄДРПОУ 38404873, призначення платежу: благодійний внесок.

«Центр ідентифікації тварин» проведе змагання

1 листопада на столичному стадіоні «Старт» (вул. Шолуденка, 1) відбудеться змагання за програмою «Собака-компаньйон». Захід організує КП «Центр ідентифікації тварин» за сприяння Департаменту міського благоустрою та збереження природного середовища. Метою заходу є популяризація програми «Собака-компаньйон», яка визначає керованість собаки та її соціальну адаптованість в умовах міста. Тож ця програма дозволяє попередити випадки проявів агресії собак. Тестування собак дає можливість бути впевненими у керованості та дисциплінованості собаки і прийнятності її поведінки в умовах міста. Взяти участь у чемпіонаті можуть усі собаки незалежно від віку та породи. Для участі власник тварини повинен надати ветеринарний паспорт із відповідною відміткою про вакцинацію від сказу та реєстраційне посвідчення собаки. За інформацією про умови участі у чемпіонаті звертайтеся за номером телефону 067-799-89-24, Чарковська Ольга, кінолог КП «Центр ідентифікації тварин».

довідка «Хрещатика»

Нагадаємо, прожитковий мінімум для працездатних осіб складає сьогодні 1218 грн (для дітей до 6 років — 1032 грн, для дітей віком від 6 до 18 років — 1286 грн, для осіб, які втратили працездатність — 949 грн), а неоподатковуваний мінімум — це 17 грн.

до речі

Нові можливості

Нещодавно також була налагоджена співпраця Центру з районними в м. Києві державними адміністраціями та розміщено провідних юрисконсультів Центру в приміщеннях райдержадміністрацій з надання безоплатних правових консультацій. Тому містяни безпосередньо можуть звертатися за правовою допомогою до приймалень районних в м. Києві державних адміністрацій за наступними адресами:

1. Дарницька РДА, вул. О. Кошиця, 11.
2. Дніпровська РДА, бульвар Праці, 1/1.

3. Деснянська РДА, просп. Маяковського, 29.
4. Оболонська РДА, вул. Тимошенка, 18.
5. Подільська РДА, Контрактова площа, 2.
6. Шевченківська РДА, вул. Б. Хмельницького, 24.
7. Святошинська РДА, вул. Львівська, 8/6.
8. Солом'янська РДА, просп. Повітрофлотський, 41.
9. Печерська РДА, вул. Московська, 5/2-а.
10. Голосіївська РДА, просп. 40-річчя Жовтня, 42.

Зуважимо, що надання безоплатної правової допомоги Центром в Шевченківській та Подільській районних у місті Києві державних адміністраціях розпочнеться після звільнення робочих місць структурними підрозділами КМДА.

Інвестиції у чесність

■ **Нова законодавча влада має поєднати боротьбу з корупцією та реформи зарплати економічного процвітання**

Дострокові парламентські вибори у неділю, 26 жовтня, відбулися без особливих порушень. Навіть найприскіпливіші спостерігачі не знайшли підстав для того, аби сумніватися у результатах. Верховна Рада 8-го скликання починається, так би мовити, з чистого джерела волі народу. Але надалі депутатам доведеться тяжко працювати, аби зберегти цю чистоту, бо запит суспільства на боротьбу з корупцією та люстрацію виник не на порожньому місці. До того ж, починають неабияк «тиснути» економічні чинники. «Хрещатик» розбирався, чому владі має бути вигідною чесність, та чим загрожує гаманцям киян зволікання чи недбалість у боротьбі з корупцією.

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

ству. І арештовані кошти повертаються державі. Арештовано близько 6-8 млн грн, але там мова йде про 60 млн грн», — зазначив він.

Однією з основних складових результативної боротьби із корупцією пан Мосійчук називає удосконалення антикорупційного законодавства. Окрім посилення відповідальності за корупційні дії та реформування структур, зокрема правоохоронних, депутат вважає за необхідне поставити питання і про зарплати чиновників, держслужбовців: «Треба усвідомити, що корупція пов'язана у тому числі і з низькими зарплатами. Хтось вважає, що суддя може отримувати 5 тис. грн на місяць і не брати хабарі».

Щодо люстрації, то Ігор Мосійчук переконаний, що «застосування люстраційного закону, який є добрим, треба регламентувати таким чином, щоб було відомо, як, чому особу люструють, щоб було прозоро, щоб суспільство бачило, що люструються дійсно особи, які підпадають під дію цього закону. А то в деяких установах уже почалася люстрація і звільняють людей, які відпрацювали півжиття у цій структурі, не нажили жодних статків і не ухвалювали якихось неправильних рішень, просто працювали при колишній владі. От зараз їх люструють і, я впевнений, завтра керівники установ будуть звітувати, що вони люстрували сто, тисячі осіб. Але це не є припустимим. Люстрація має бути прозорою, з поясненням, чому особа була звільнена» ■

Чого хочуть люди

Українці, і кияни зокрема, є чесними і прагнуть такої ж кришталевої влади. Про це свідчать дані передвиборчих соціологічних опитувань. Експерти приділили суттєву увагу питанням про «продажність» та «корупцію». Так, за даними спільного дослідження Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» та Київського міжнародного інституту соціології (КМІС), що проводилось у першій половині жовтня, симпатії 7,7% від тих опитаних, хто виявляв бажання піти на вибори, привернули партії тим, що їх кандидати не будуть задіяні у корупції та інших непорядних учинках. З огляду на результати перегонів, це суттєвий чинник. Особливо якщо зважити на прихильність ще 15,7% респондентів, котрих партія переконала у здатності подолати корупцію. Якщо говорити про мажоритарні округи, то 14,4% опитаних від тих, котрі мали намір піти проголосувати, запевняли, що підтримають того кандидата, котрий не є причетним до корупції. До речі, цей показник є удвічі вищим за аналогічний у жовтні 2012 року. Щодо «особистої корупції», то, попри економічну кризу, українські виборці виявилися непродажними. Для 87,4% з опитаних голос не продається, без варіантів.

Про що мріють інвестори

До того ж, прозорість та чесність можуть принести більше прибутку, аніж корупційні схеми, в будь-якій країні, в тому числі й нашій. Міністр фінансів Олександр Шлапак днями зробив низку публічних заяв, де виголосив, що падіння ВВП країни сягнуло «дна», а прискорити «підйом» доцільно іноземними інвестиціями. Оскільки іноземці основною причиною зволікання з капіталовкладенням в Україну називають саме корупцію, то успішне зменшення обсягів цього явища напряму вплине на доходи пересічних українців. Київський міський голова Віталій Кличко неодноразово заявляв про те, що залучатиме інвесторів до

столиці та боротиметься з корупцією й вимагав від правоохоронних органів не зволікати з розслідуванням справ щодо вже виявлених фінансових порушень. Дострокові вибори до Верховної Ради мер Києва, як і глава держави, також назвав однією з ключових складових люстрації. Тож варто чекати на позитивні економічні зміни.

Що пообіцяли партії-переможці

У відповідь на такі очікування громадян політичні партії, звісно, пообіцяли боротися з корупцією. Причому, коли брати «прохідну п'ятірку» партій, — всі. Зокрема «Народний фронт» анонсував оновлення законодавства та запровадження нових антикорупційних практик. «Блок Петра Порошенка» зафіксував як мету ствердження загальної нетерпимості до корупції. «Усвідомлення того, що пропонувати і давати хабар так само аморально, як і його вимагати і брати», — зазначено у передвиборчій програмі партії. Окрім того, антикорупційні ініціативи «розсіяні» у всіх розділах передвиборчої програми «БПП». Контролюючий механізм — громадськість, викоріненню корупції сприятиме і прозорість адмінпроцедур. Партія «Самопоміч» також пропонує низку конкретних дій. «Батьківщина» присвятила боротьбі з корупцією цілий розділ, де, окрім іншого, відгомін грузинського досвіду («універсами адмінпослуг») та можливість відео-запису громадянами спілкування з чиновниками. Навіть «Опозиційний блок» декларує антикорупційний процес, щоправда, виключно у рамках чинного законодавства.

Люстрація в дії — суспільство в надії

Отже, для всіх партій у Верховній Раді 8-го скликання є спільна тема, з приводу якої не має виникнути жодних суперечок. Більше того, навіряд чи дискусії вируватимуть і з приводу методик. Адже, коли суб'єкти виборчого про-

цесу не забудуть свої передвиборчі обіцянки, то їм потрібно буде просто продовжувати вже розпочате. Бо, як свідчать дані соціологічного опитування Інституту соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук (НАПН) України, проведеного у першій половині жовтня спільно з Асоціацією політичних психологів України, 63,8% респондентів схвалюють закон про люстрацію («Про очищення влади»). При цьому 44,6% опитаних сумарно однозначно позитивно та скоріш позитивно, аніж негативно, оцінюють так звану смітєву люстрацію.

Сама ж люстрація набирає обертів. Міністерство юстиції днями повідомило про початок роботи веб-ресурсу зі списками люстрованих чиновників. Натомість у відомствах подекуди зазначають, що механізм люстрації не є досконалим, під звільнення потрапляють не ті, хто насправді є корупціонерами. Тим часом Президент України Петро Порошенко вже відправив у відставку заступника глави своєї Адміністрації Олега Рафальського, який зайняв крісло на Банковій чотири роки тому за режиму Януковича. Окрім того, відомо, що один із заступників генпрокурора готовий оскаржити своє звільнення у суді.

«Хрещатик» звернувся до голови постійної комісії Київської ради з питань дотримання законності, правопорядку та боротьби з корупцією Ігоря Мосійчука з проханням прокоментувати хід боротьби з корупціонерами. «Наразі успіх у боротьбі з корупцією залежить від бажання тих структур, які цим займаються, спілкуватися з громадськістю, — наголосив він. — Насправді люди все бачать. Корупція можлива лише в інформаційно закритому суспільстві, коли люди приховують, що дають хабарі. Ми мусимо зробити так, щоб громадяни говорили вголос як про хабарі у 100 грн, так і про мільйонні, мільярдні хабарі. Моя робота у постійній комісії Київської ради з питань дотримання законності, правопорядку та боротьби з корупцією базу-

валася на спілкуванні з громадою Києва, яка сама приходила і показувала корупційні схеми та дії чиновників різного рівня». Як приклад депутат навів створення тимчасової контрольної комісії по 32 незаконних забудовах у місті. «І, я особисто підняв це питання, це Київський бронетанковий завод, де виявлена корупційна схема. Там уже почала працювати Генпрокуратура, є затримані і люди, які вже свідчать слід-

Національний банк України запрошує взяти участь у заходах з нагоди Всеукраїнського тижня фінансової грамотності

Національний банк України продовжує традицію відзначення Всесвітнього дня заощаджень (31 жовтня) та Всеукраїнського тижня фінансової грамотності (розпочнеться 3 листопада цього року). Основними завданнями заходів є підвищення рівня фінансової грамотності населення, інформування про основні фінансові продукти, виховання звички до заощаджень та інвестицій.

Історія Всесвітнього дня заощаджень розпочалася у жовтні 1924 року, коли в італійському Мілані зібралися представники ощадних банків 29 країн на перший Міжнародний конгрес ощадних банків. Пізніше на згадку про перші збори представників ощадних банків було запропоновано щороку відзначати «Міжнародний день заощаджень» та присвячувати його економії — від заощадження грошей до дбайливого ставлення до часу, речей, природних ресурсів, планування витрат тощо.

У 2012 році вперше відбувся День заощаджень в Україні за участі майже 20 банків. Торік на запрошення Національного банку України взяти участь у заходах з нагоди Всесвітнього дня заощаджень в Україні відгукнулися сотні організацій з усіх регіонів країни. За їх участю проводилися освітні заходи для школярів, студентів, молодих сімей, приватних підприємців та пенсіонерів, ініційовані Національним банком України. З огляду на великий інтерес до цієї програми було прийнято рішення продовжити її реалізацію у 2014-му році.

В рамках програми Національний банк України залучає банківські та фінансові установи, центральні та місцеві органи влади, професійні асоціації, громадські організації до спільної реалізації ініціатив Національного банку. Під час проведення Всесвітнього дня заощаджень в Україні банкам запропоновано провести у своїх відділеннях Дні відкритих дверей з використанням розроблених методичних рекомендацій.

Зацікавлені партнери, які мають досвід та ресурси проводити тематичні інтерактивні заняття для різних соціальних та вікових груп населення, можуть звертатися з питань отримання відповідних методичних матеріалів до Головного управління Національного банку України по м. Києву і Київській області (pressa@kiev.bank.gov.ua; контактний телефон: (044)230-17-38).

Реалізація соціально важливих ініціатив Національного банку з підвищення рівня фінансової грамотності населення сприятиме розвитку ефективного та безпечного ринку фінансових послуг в Україні.

Безпека авто у ваших руках

■ Що потрібно робити, аби попередити крадіжку «залізного коня»

Економічна та політична ситуація в країні залишається, на жаль, нестабільною. Це призводить до того, що асоціальні верстви населення виходять на «стежку загарбання» чужого майна. Незважаючи на те, що в столиці посилено працюють підрозділи патрульної служби міліції особливого призначення та практично в кожному районі Києва є громадські патрульні, випадки автомобільних крадіжок різко пішли вгору. «Хрещатик» вирішив дізнатися, які дії допоможуть вберегти улюбленого залізного «коня» від викрадачів.

Олена ЛАРИНА | «Хрещатик»

В БІЛЬШОСТІ випадків власники транспортних засобів страждають від автовикрадачів через свою необачність. Але можна значно знизити ризик стати жертвою зловмисників, якщо дотримуватися певних заходів перестороги. Зрозуміло, що придбавши авто, власник повинен обладнати його охороною автосигналізацією, інакше можна втратити набагато більше. Бажано використовувати різні системи автосигналізації з механічними системами блокування педалей, дверей, керма тощо. Тим більше, якщо машина дорога, то в ній повинен бути встановлений пристрій проти викрадення, а то й два, обраних за порадою експерта, але не продавця. Фірмовий ярлик на склі з назвою сигналізації — це допомога автовикрадію.

В свою чергу правоохоронці столиці радять не залишати автомобілі відкритими, навіть на нетривалий час, виймати ключі із замків запалювання. Крім того, необхідно перевіряти, чи надійно замкнені двері, підіймати скло до упору та ставити машину на ручне гальмо. Як зазначає прес-служба ГУ МВС України в м. Києві, потрібно уникати паркування машини у безлюдних місцях. Якщо ж виникла така ситуація, що треба залишити автомобіль на ніч просто неба, то варто вибрати місце, яке проглядається та максимально освітлюється. Але все ж надійніше залишати свій транспорт на стоянках, які цілодобово охороняються. Ніколи не залишайте в салоні авто документи, особисті речі. У разі незаконного заволодіння вашою машиною викрадачі можуть використати документи зі злочинною метою, тому одразу ж потрібно подати об'яву в офіційні вісники, регіональні ЗМІ («Хрещатик», «Урядовий кур'єр» тощо) та заяву до тих органів, де ці документи було видано.

Якщо ж у вас є гараж, то обов'язково потрібно потурбуватися про надійність його замків. За інформацією відділу зв'язків з громадськістю столичного УДАІ, зазвичай злочинці стежать за власником машини, з'ясовуючи розпорядок дня, спосіб відключення сигналізації, ретельно готують операцію, вибираючи час і місце для викрадення. Тож вивіши машину з гаража, що знаходиться не на території колективної стоянки, перед тим, як піти замикаючи ворота, потрібно заглушити двигун і забрати ключі з собою.

Увага — автовласникам

Як зазначають правоохоронці, крадіжки з гаражів відбуваються значно рідше, ніж з вулиці або двору, причому з колективних гаражів крадуть рідше, ніж з окремо розташованих. Як радять правоохоронці, не варто залишати машину поряд із кінотеатром, басейном, театром, коли відвідуєте розважальні заклади або масові заходи. Бо це дає крадію змогу легко прорахувати, скільки в

нього є часу «в запасі», щоб здійснити крадіжку. Тому автомобіль краще залишати подалі та на платній стоянці.

Авто викрадають переважно у нічний час. Зловмисники надають перевагу пересувним засобам, які були залишені під будинками або на стоянках, що не охороняються.

Після викрадення автомобіля відбувається короткий перегін у майстерні, де машину обробляють до невпізнанності (перекрашують, міняють обшивку салону, перебивають номери агрегатів), а потім продають у такому вигляді або розбирають для продажу у вигляді запчастин. Тому, за порадами столичної ДАІ, не виявивши автомобіля там, де його було припарковано, потрібно негайно зателефонувати на номер 102 і повідомити про крадіжку, вказавши державний номер автомобіля, марку, колір, особливі ознаки та номери агрегатів. Своєчасне звернення до міліції збільшує шанси знайти пропавшу. Після цього треба відразу йти до відділку міліції, на території якого був скоєний злочин, і подати заяву про факт крадіжки. У чергового, який прийняв заяву, обов'язково попросіть контрольний талон заяви й дізнайтеся, хто саме буде займатися цією справою та куди її передадуть. Також повідомте страхову компанію, в якій була застрахована автівка.

Міліція зобов'язана видати довідку про факт крадіжки, яку надають у страхову компанію, де теж пишуть офіційну заяву про викрадення (незаконне заволодіння ТЗ). Якщо з якихось причин прибути в зазначений строк неможливо, то необхідно зв'язатися з офісом компанії телефоном і домовитися про день відвідування. Також столична ДАІ радить особисто оглянути найближчі двори, стоянки, гаражі, сараї й інші подібні місця, бо іноді крадіжки залишають «здобич» поблизу. Знайти автомобіль найбільш імовірно лише в перших кілька днів. Видавши довідку про факт викрадення, міліція повинна провести перевірені дії за заявою та, переконавшись у наявності або відсутності ознак злочину, дати письмову відповідь. Копію постанови про порушення кримінальної справи за фактом крадіжки клієнт представляє страховій компанії, і це є точкою відліку часу виплати. Строк виплати багато в чому залежить від обставин крадіжки, від дій міліції й інших факторів.

Перевірка всіх обставин займає кілька місяців. За цей час органи попереднього розслідування зазвичай ухвалюють рішення щодо кримінальної справи: вона або припиняється, або кваліфікується.

Якщо ваш автомобіль буде все-таки знайдений, оцініть заподіяні йому uszkodження (отримайте офіційний акт судової експертизи). Потім стягуйте з крадія через суд відшкодування заподіяного збитку, моральної шкоди, а також шкоди, заподіяної здоров'ю, послаючись на стрес, підвищення тиску,

підтвержені квитанціями на оплату діагностики, ліків, медичних процедур тощо. Для одержання виплати клієнт представляє страховій компанії копію постанови про порушення кримінальної справи або довідку, видану групою розшуку, і заяву про страховий випадок, а також страховий поліс, реєстраційні документи на автомобіль і ключі від машини. Після чого виплачуються гроші в розмірі ринкової вартості автомобіля на момент викрадення. Також часто паралельно з правоохоронними органами розслідування займається й спеціальна служба страховика або приватне агентство за його дорученням. Але все ж важливим є той факт, що чимало авто повернули власникам саме правоохоронці, розшукуючи їх «по гарячих слідах». Тому важливо не гаяти дорогоцінного часу і відразу ж звертатися до міліції та Державтоінспекції, а не шукати «впливових» знайомих або одноосібно розпочинати розшук, бо втрачений час працює проти вас.

Запобіжні заходи проти викрадення авто

В будь-якому випадку — кожному автовласнику варто пам'ятати «антигугонні» правила, основні з яких ще раз нагадаємо:

— Виходячи навіть ненадовго з автомобіля, виймайте ключі із замків запалювання. Перевіряйте, чи надійно замкнені дверцята і зачинені вікна. Зачиняйте машину навіть у тому випадку, якщо відходите на 1—2 хвилини. Не забудьте вимкнути передачу і поставити авто на ручне гальмо.

— Не залишайте у салоні автомобіля відкрутки, плоскогубці та інші предмети, які можуть допомогти запустити двигун без ключа запалювання.

— Встановіть потайний вентиль, який би перекивав подачу пального з бензобаку.

— Не залишайте автомобіль на стоянці з повним баком. Взимку ставте машину на колодки.

— Не довіряйте нікому зі сторонніх осіб ключі від машини.

— Не залишайте у салоні авто свої документи чи гроші. Нерідко саме вони провокують злочинців на вчинення крадіжки.

— Залишаючи машину на вулиці, всі речі перекладайте у багажне відділення, а приїхавши додому, забирайте їх із собою.

— Використовуйте для закріплення коліс спеціальні гайки, болти.

— Зробіть гравіювання на найменш за-

хищених частинах: лобовому і задньому склі, підфарниках, радіоприймачі. Поставте якісь позначки на колесах і шинах. У випадку викрадення їх буде легше розпізнати.

— Не захоплюйтесь зовнішнім оформленням автомобіля — це завжди приваблює злодія.

Найпопулярніші у зловмисників моделі авто

До речі, за офіційними даними управління ДАІ ГУ МВС в м. Києві, за 9 місяців нинішнього року в столиці зареєстровано 1029 крадіжок автотранспорту. Слід зазначити, що 20 % викрадень були скоєні на території інших регіонів, зокрема Донецької та Луганської областей. Також Державтоінспекція зазначає, що останнім часом зросла кількість викрадень престижних марок. Найулюбленішими моделями у зловмисників є Toyota, Land Rover, Mitsubishi, Mazda, BMW, Honda, LEXUS. Однак російські ВАЗи залишилися лідером у рейтингу незаконних заволодінь. З початку року інспектори ДАІ зареєстрували 122 викрадення. Друге місце зайняли автомобілі марки Toyota (всього було викрадено 90 автівок), а третє місце поділили BMW та Land Rover (зафіксовано по 30 випадків).

Увагу крадіїв привертала також мотоцикли і мопеди. З початку цього року викрали 127 двоколісних транспортних засобів. Найбільш популярні у злочинців моделі: Yamaha, Honda, Hyosung та Suzuki.

Найчастіше автотранспорт викрадали по вівторках, середах та суботах, переважно вночі. Саме у цей час доби зареєстровано 657 викрадань.

До трійки районів, де автовласників найчастіше позбавляли машин, потрапила Оболонь. Так, на вулиці Героїв Сталінграда з початку року скоєно 17 незаконних заволодінь. На другому місці — Троєщина, де на проспекті Маяковського зареєстровано 9 викрадень. Третім за кількістю викрадень став Дарницький район — з початку року на вулиці Григоренка викрали 8 транспортних засобів.

Столичні інспектори радять учасникам дорожнього руху у випадках виникнення конфліктних ситуацій на дорозі звертатися за телефоном чергової частини ДАІ Києва 483-70-64, а також у всіх випадках, коли правоохоронці можуть надати допомогу. Задля зручності отримання інформації або консультації по лінії ДАІ працює мобільний телефон для довідок (067) 245-39-03 ■

Парад трамваїв

■ На Оболоні пройшло свято міського рейкового транспорту, на якому було представлено 11 видів сучасних та ретро-вагонів

Відродити забуті традиції вирішили в комунальному підприємстві «Київпастранс» і на вихідних киян запросили на незвичне свято — парад трамваїв, який востаннє проходив у столиці в 1992 році. Уже з самого ранку до Оболонського району прямували мешканці та гості міста, щоб подивитися на святкову «ходу» одного з найстаріших видів транспорту. Організатори киян не розчарували. На заході були представлені і легендарна конка, і знаменитий «Каштан», і трамвай-кафе.

Олена КУЗЬМЕНКО | спеціально для «Хрещатика»

Кияни й гості столиці мали нагоду побачити на параді і легендарну конку, і сучасні трамваї

ПЕРШІ трамваї в Києві запрягли кіннями. Такий транспорт у столиці почав курсувати наприкінці дев'ятнадцятого століття. Вагон рейковою колеєю тягнула пара скакунів, керованих кучером. Однак через гористий рельєф міста їздив він недовго. І в 1892 році по одному з найкрутіших у Києві Александрівському узвозі почався рух першого в Російській імперії пасажирського електричного трамвая.

Але саме легендарна конка, яка з 1891-го по 1895-й роки їздила від Думської до Львівської площі, була найпопулярнішою на параді трамваїв, який пройшов в Оболонському районі. Хоч і розрахована вона на 25 пасажирів, хлопчиків та дівчаток помістилося набагато більше. Батьки з задоволенням фотографували свої чад, а потім ще й самі з захопленням всідалися до відкритого вагону для селфі.

Як розповіли працівники «Київпастрансу», конка повністю справна і на ходу. Зараз використовується як музейний експонат, а от на одному з останніх парадів у 90-х, запряжена кіннями, їхала в колоні разом з іншим транспортом.

Але цього разу заході також був не менш видовищним. Відкрив його один із перших електротрамваїв Ретро М-2М, який їздив від Александрівської площі до Царської площі. Кияни та гості столиці також зустріли і відомий багатьом трамвай-кафе, який експлуатується з 1992 року. В цілому було представлено 11 видів трамваїв, зокре-

ма весь модельний ряд «Київпастранса». Загальна протяжність ланцюга з усіх вагонів склала більше 200 метрів. Крім ретро-транспорту, були і сучасні моделі, які зараз курсують містом.

Зокрема організатори показали як вагони, котрі експлуатуються з 1964 року і вироблені в Чехії, так і зроблені в Одесі та запущені на колії пізніше. Не обійшлося, звичайно, і без відомого зеленого трамвая, так званого каштану. Це транспорт власного виробництва КП «Київпастранс». Як розповів головний інженер підприємства Юрій Бомбандьоров, такі трамваї мають низьку підлогу, кондиціонування, споживають менше електроенергії.

«Метою параду, зокрема, було показати трамвайні вагони, можливості українських виробників, власне, виробництво — «Каштан 1», «Каштан-2», — зазначив Юрій Бомбандьоров.

До слова, він розповів, що за останні кілька років Київ придбав 39 трамвайних вагонів, і у 114 відновили і подовжили ресурс більш як на 10 років капітальним ремонтом. Головний інженер повідомив, що розроблена програма оновлення рухомого складу, але не завжди на все є достатньо фінансування.

«Трамвай доволі дороговартісний транспортний засіб. Тому, що він не має такої масовості. До того ж він досить ресурсний. Наприклад, середній вік трамвая складає орієнтовно 29-30 років. А у

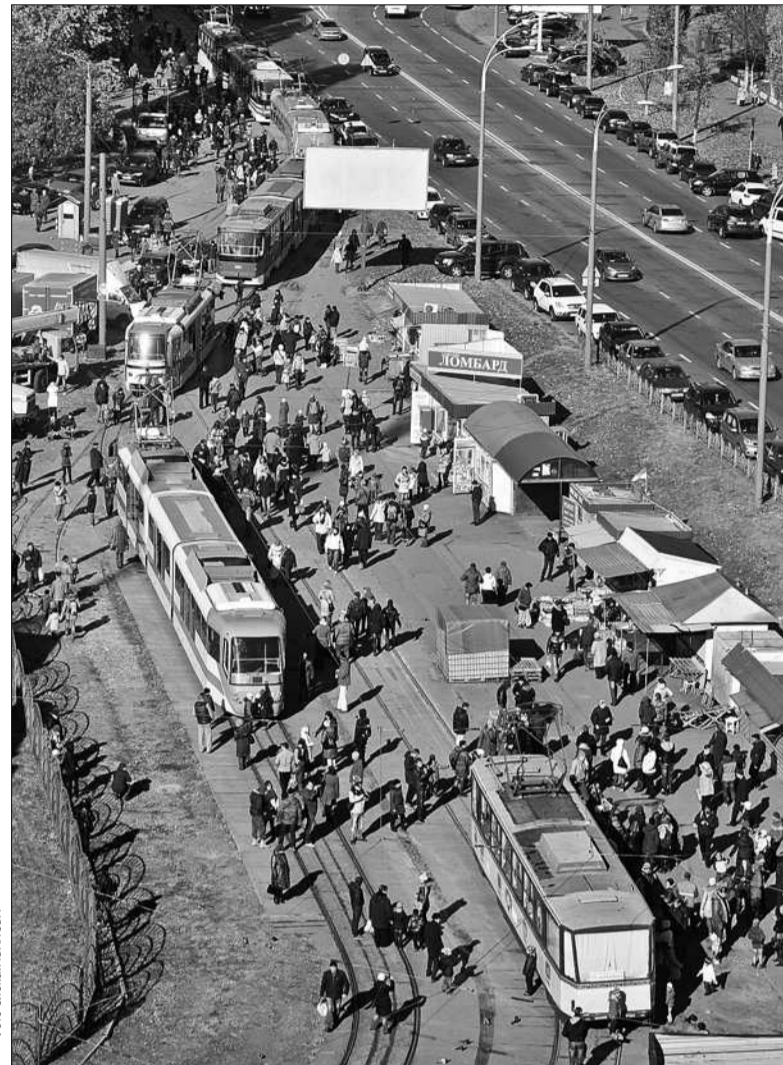
нас експлуатуються і «старші» вагони. Тобто ресурс по відношенню до автобусу більший. Але і Європа, і світ переходять на трамваї, тому що сучасні рейкові системи здатні перевозити велику кількість пасажирів, вони конкурують з метро, з великими швидкісними троллейбусами. Можуть працювати на виділених лініях, і у них немає проблеми з заторами. Трамвай — гарний транспортний засіб, який зараз розвивається», — підкреслив Юрій Бомбандьоров.

До речі, саме Київ став першим містом у Східній Європі, де розпочав роботу електротрамвай. Про це під час параду розповів генеральний директор КП «Київпастранс» Сергій Майзель.

На сьогодні, за його словами, у столиці три трамвайних депо, дві служби, які забезпечують роботу трамвайної галузі: служба колії та служба енергетичного забезпечення.

«На балансі у нас 242 кілометри трамвайної колії, 48 тягових підстанцій, 400 трамвайних вагонів, які обслуговують 22 маршрути. Щорічно наші трамваї перевозять 150 мільйонів пасажирів. У нас є дві лінії швидкісного трамвая. Це троєщинська і борщагівська. Остання була першою швидкісною лінією в Радянському Союзі», — підкреслив Сергій Петрович.

Ідея провести парад напередодні Дня автомобіліста не випадкова. Адже, як розповів Сергій Май-

У суботу на Оболоні відбулося свято міського рейкового транспорту, на якому було представлено 11 видів ретро- та сучасних вагонів

зель, історія київського автобусу розпочалася саме з трамвая.

«У 1825 році тодішній міський голова привіз з Німеччини 10 автобусів марки «Мерседес» у Лук'янівський трамвайний парк. І саме водії цього трамвайного парку були перенавчені на водіїв автобусів», — розповів генеральний директор. Він додав, що КП хоче започаткувати традиційні паради трамваїв у Києві.

Сергій Майзель переконаний, що трамвайне господарство столиці потрібно розширювати та популяризувати. «Трамвайна галузь екологічно чиста, може перевозити велику кількість пасажирів, і трамваї не стоять у заторах», — підкреслив він.

З цим погодився і багато киян, які відвідали парад. Так, Олесь Ігнатенко спеціально приїхав на свято з Борщагівки. Він розповів, що швидкісним трамваем добиратися кожного дня на роботу. «Це дуже зручно. І я практично ніколи не запізнююся», — зазначив киянин.

Не обійшлося на заході й без відомого зеленого трамвая, так званого київського каштану

Фото Олексія ІВАНЮБА

Фото Олексія ІВАНЮБА

Фото Олексія ІВАНЮБА

Командир ветеранської гвардії

... ЯК ЖЕ МАЛО лишилось солдатів, котрі врятували Вітчизну! У 45-му вірилось: всі вони будуть безсмертні... Але час разом із роками, хворобами й життєвими колізіями спочатку замітає снігом волосся, а потім забирає в небуття (але не в забуття) і героїв. Ті, хто залишився в живих, — люди з безцінним життєвим досвідом і мудрістю — є не просто свідками історичних подій. Вони самі є живою історією сучасності. І кожен день їхнього життя — це щоденний подвиг.

«Родом я із СРСР»

«Я всім так і відповідаю, коли заходить мова про мою біографію, — говорить Микола Єгорович. — Не можна забувати про своє коріння. У зв'язку з цим хочеться привести слова видатного Тараса Шевченка: «Бо хто матір забуває, того Бог карає, того люди цураються, в хату не пускають»...

Поетичні рядки Мартинова згадав не випадково. Літературою він захоплюється ще зі школи. Особливо його цікавили твори українських класиків. А романи «Планета людей», «Нічний політ», «Маленький принц» французького письменника і льотчика Антуана де Сент-Екзюпері досі пам'ятає майже напам'ять. Його слова «Людина, народжена для неба, потрібна й землі» стали вирішальними у виборі професії юнака з далекого села Курської області. Коли почалася Велика Вітчизняна війна, Миколі йшов восьмий рік. Голодні й страшні роки окупації й не менш голодні післявоєнні роки не підірвали у хлопця віри в людину, віри в свою країну. Скільки себе пам'ятає, Микола Мартинов був дуже бойовим хлопчиком, організатором усіляких хлоп'ячих витівок. З часом у юнака сформувалось непереможне стремління завжди і в усьому бути першим: у навчанні й спорті, в громадському житті. Тому й професію військового льотчика обирав, довго не роздумуючи. Головне, він міг не лише підкорювати небо, а й вести за собою. Закінчив спочатку Кременчуцьку військову авіаційну школу, потім — знамените Качинське червонопрапорне військове авіаційне училище ім. А. Ф. М'ясникова, згодом — Військово-повітряну академію ім. Ю. А. Гагаріна. Микола Єгорович не лише став висококласним пілотом, офіцером і комісаром, а й отримав сувору практику служби в військах протиповітряної оборони з вильотами на захист повітряних кордонів Батьківщини, на перехват літаків, які робили спроби порушити радянський повітряний простір. «Бувало, — згадує Микола Єгорович, — найбільш нахабним пілотам армії противника візуально загрожував ракетною атакою і навіть здійснював для цього відповідний повітряний маневр». Особливо сторінкою в його біографії, в формуванні й гартуванні бойового характеру була 10-річна служба на Далекому Сході. Суворий клімат прикордоння і необхідність

■ У минулому військовий льотчик, нині полковник у відставці Микола Мартинов вже не перший рік очолює Київську міську організацію ветеранів

Київська міська організація ветеранів України об'єднує не лише ветеранів Великої Вітчизняної війни, а й ветеранів локальних воєн і військових конфліктів, ветеранів праці й військової служби, дітей війни. Вона налічує понад півмільйона ветеранів усіх соціальних категорій. Очолює організацію полковник у відставці Микола Єгорович Мартинов. Найголовнішими якостями керівника, активіста і просто людини, на думку Миколи Єгоровича, є працелюбність, вміння організувати свою працю на благо людей і, звісно, внутрішнє покликання, помножене на лідерські якості.

Наталя ПЛОХОТНЮК | спеціально для «Хрещатика»

постійно бути в напрузі вимагали від офіцерів особливо злагодженої роботи з підтримки боеготовності й високого морального духу військовослужбовців, постійної турботи про побут воїнів і їх родин. І Миколі Єгоровичу, на той час начальнику політвідділу корпусу, це вдавалося. Хоча й було дуже складно: обмежений простір, віддаленість від цивілізації, відсутність роботи у дружин військових, елементарні побутові негаразди... Але люди з честю виконували накази командування. Ратний труд офіцера, який пройшов військовими дорогами від Кавказу до Далекого Сходу, відзначений трьома орденами, серед яких орден Червоної Зірки, й багатьма медалями. У 1983 році Мартинов отримав призначення у Київ, на викладацьку роботу в Військовій академії військ ППО ім. маршала А. М. Василевського. На всіх посадах — пілота, командира ескадрильї, начальника політвідділу авіаполку, дивізії й корпусу ППО, заступника начальника політвідділу академії — Микола Єгорович з честю й гідністю ніс високе звання офіцера, завжди був і залишився вірним військовій присязі. Після звільнення з армії за віком офіцер не міг залишатися осторонь

життя, поринувши з головою у громадську діяльність.

З 2006 року він повністю присвятив себе активній роботі з ветеранами. Управління таким великим колективом навіть, можна сказати, ветеранською армією, вимагає від керівника достатньо знань і досвіду. Микола Єгорович відмінно справляється з командуванням і таким фронтом. Адже пенсіонери — особлива категорія, особливо військові пенсіонери. Більшість з них сьогодні живуть на межі, а то й за межею бідності, потерпають насамперед від ситуації, яка склалася в країні, розвінчання їхніх ідеалів і цінностей, неповаги й відсутності уваги. Тому одним із головних напрямків у роботі ради ветеранів і зокрема її керівника є соціальний захист людей: їх оздоровлення, юридична допомога, пам'ятні концерти й зустрічі. А ще дуже важливо утримати єдність організації, не дати різноманітним партіям і політикам розтягти її на шматки. Головне, щоб ветерани відчували свою значимість і потрібність людям, брали, відповідно до своїх сил і можливостей, активну участь у житті країни.

«Які тільки питання у людей не виникають, особливо у ветеранів.

Я для них і лікар, і юрист, і будівельник... Таке життя... Незначних питань зараз немає, — говорить Микола Єгорович. — Нічого незвичного в цьому не бачу. Вони ж як малі діти: постійно потребують любові, уваги, турботи. І у кожного свої проблеми, претензії, свій характер. Не можна випускати з поля зору й діяльність профільних підрозділів: 10 районних організацій, 20 комітетів, 209 територіальних, відомчих, виробничих і вузівських первинних ветеранських ланок. Вони також повинні мати оперативну й міцну підтримку. А як ж інакше захищати право людей на життя?..»

Дуже болюче сприймають Микола Єгорович і його бойові побратими ситуацію, яка склалася сьогодні в Україні. Адже люди, які пройшли або хоча б були свідками найстрашнішої війни ХХ століття, були впевнені, що війна ніколи не зможе повернутися на нашу землю.

«Ось ми наприкінці вересня збиралися біля пам'ятника в Бабиному Яру, — згадує Микола Єгорович, — у цьому водночас світлому й трагічному місці, де безвинними жертвами полягли мирні кияни. Разом з ними в цій землі покочається й захисники міста Києва —

червоноармійці, командири, партизани, підпільники. Сімдесят три роки тому тут почали масово розстрілювати людей: одних — за національною ознакою, лише за те, що вони були євреями чи циганами, інших за те, що виявилися радянськими патріотами й піднялися на боротьбу з окупантами своєї Батьківщини. В теперішні, теж тяжкі для України дні, я хочу нагадати: акція по знищенню радянських громадян почалася не з Києва. 30 червня 1941-го, увірвавшись до Львова разом з гітлерівськими окупантами, вояки з батальйону «Нахтигаль» й інших загонів ОУН почали масово знищувати львів'ян за національною й політичною ознакою. В ті чорні дні були позвір'ячому замучені українські, польські, єврейські вчені зі світовими іменами. «Убий ляха, жида, москаля, комунарку!» — під цим лозунгом гітлерівські холоуї прибули до Києва творити свої криваві злочини. Ми не маємо права цього забувати! Коли до Києва зараз приїздять жителі Донеччини й Луганщини, вони не в змозі усвідомити: в столиці ходить транспорт, працюють театри й кафе, люди дарують одне одному квіти, в той час, коли на вулицях населених пунктів Донбасу лежать трупи чоловіків і жінок, дітей і старих людей... Це жертви українського неофашизму. Ветерани України готові передати молоді свій досвід у боротьбі з фашизмом. Але, на жаль, в цьому нині не всі зацікавлені, не усім це потрібно, але ми все одно це будемо робити! Готуючись до 70-річчя звільнення України й Києва від німецько-фашистських загарбників, ми проведемо зустрічі, мітинги, збори, під час яких будемо відстоювати історичну правду.

Суттєвим моментом, який розкриває Миколу Мартинова не лише як керівника, а й як людину, може слугувати й табличка на дверях його кабінету: «Входи без стука». В цьому весь Микола Єгорович. Він відкритий для кожного й завжди. У цьому його життєве кредо.

В особистому житті він найбільше цінує «погоду в домі, зігрітому любов'ю дружини, дорослих дітей і онуків, сімейний затишок і дружню атмосферу». А ще — можливість займатися творчістю — писати вірші... ■

Знати про це – врятувати себе

■ Рак молочної залози є головною причиною смертності жінок від онкологічних захворювань

Щороку в жовтні в різних країнах світу проходить так званий місячник обізнаності щодо раку молочної залози, профілактики та лікування цієї небезпечної хвороби. Фахівці запевняють, що загальна поінформованість людей про неї дозволяє суттєво зменшити загрозу небезпечних наслідків для здоров'я. Раннє виявлення ознак раку молочної залози покращує процес лікування і підвищує шанси на швидке та повне одужання. Україна посідає одне з перших місць за показниками розвитку раку молочної залози серед світового жіноцтва, тому для наших громадян питання знання та самоконтролю є життєво важливим, і це стосується не лише онкологічних захворювань.

Олекса ЧЕРЕВАТИЙ | спеціально для «Хрещатика»

Одне з найнебезпечніших захворювань у світі

Мішенню цієї загрози є жіночі груди — одвічний символ краси й жіночності. На сьогодні рак молочної залози є найпоширенішим онкологічним захворюванням серед прекрасної половини людства, і в більшості країн посідає провідні місця за показниками смертності як серед онкологічних захворювань, так і в загальній статистиці передчасної смерті. Щороку фіксується майже 1,38 мільйона нових таких діагнозів. Більше третини місця за показниками смертності як серед онкологічних захворювань, так і в загальній статистиці передчасної смерті. Щороку фіксується майже 1,38 мільйона нових таких діагнозів. Більше третини місця за показниками смертності як серед онкологічних захворювань, так і в загальній статистиці передчасної смерті.

Цікаво, що більше поширення онкопатологія отримала в багатьох країнах, натомість відсоток смертності від захворювання у бідних країнах на порядок вище. Для прикладу, в Європі щороку фіксується 400 тис. нових випадків раку молочної залози, з яких 120 тис. матимуть трагічні наслідки, а саме загибель пацієнтки. Найвищі ж показники захворюваності на рак молочної залози зареєстровано в США. Американські пацієнтки складають 32 % від усіх вперше діагностованих таких випадків у жінок у усьому світі. Водночас найнижча захворюваність спостерігається в країнах Африки (Алжир — 10 жінок на 100 000) і Азії (Таїланд — відповідно 14,6 на 100 000).

Як свідчать фахівці ВООЗ, частота виявлення раку молочної залози напряму залежить від способу життя, який ведуть жінки тієї чи іншої країни. Вживання алкоголю, тютюнопаління та надмірна вага займають тут провідне місце. На ці фактори ризику припадає 21 % усіх випадків смерті від раку молочної залози в світі, тобто кожна п'ята жінка залишилася б жити, якби відмовилась від шкідливих звичок, некорисної їжі та почала регулярно приділяти час фізичній активності. Цікаво, що грудне вигодовування дитини сут-

тєво знижує ризик розвитку захворювання у її матері.

Про саму хворобу

Рак молочної залози — це злоякісна пухлина тканини молочної залози. Захворювання характеризується неконтрольованим зростанням атипичних клітин у молочної залозі або в каналах, якими забезпечується приток молока. Вчені класифікують кілька типів захворювання. Найпоширеніший — складає 75 % всіх випадків захворювання у жінок — розвивається під впливом надлишку таких гормонів, як естроген та прогестерон. Через цю природу захворювання саме нормалізація гормонального фону жінки стає головною складовою лікування захворювання.

Інший тип раку молочної залози (20-30 % випадків) характеризується наявністю клітин в організмі жінки, які виробляють надмірну кількість специфічного білку, що й провокує розвиток пухлини.

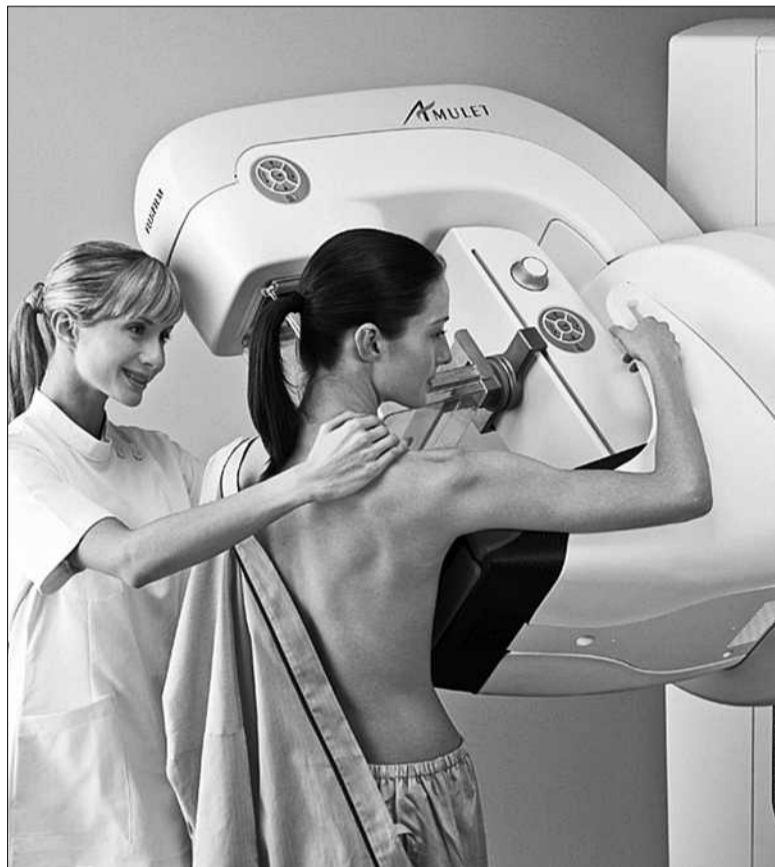
Третій, відносно рідкісний тип раку молочної залози, який виникає всього в 15 % всіх випадків, є водночас найбільш агресивним та складним в лікуванні, що зумовлено особливостями його розвитку й протікання. Чітка типологізація важлива, в першу чергу, для ефективного лікування та подальшого відновлення організму жінки після подолання хвороби. І хоча залежно від того чи іншого типу захворювання терапія має свої особливості, універсальним правилом та істиною для всіх типів є раннє виявлення та якомога швидший початок процесу медичного втручання. Для цього важливо знати про характерні симптоми раку молочної залози.

— Ущільнення в грудях або під пахвою, яке найчастіше виникає з одного боку. Не супроводжується больовими відчуттями чи дискомфортом.

— Деформація грудей, зміна розміру, поява заглиблень.

— Поява невеличкого горбку на грудях.

— Чіткий прояв вен або ерозія шкіри на грудях.

— Зміни на поверхні шкіри грудей. Почервоніння, поява ділянок, які нагадують апельсинову кірку.

— Зміни соска. Поява невідомого висипання в зоні соска.

— Зміна розмірів соска, «западання».

Біль у грудях є дуже поширеним явищем і зазвичай не пов'язаний з раком. Більшість симптомів раку молочної залози не супроводжуються больовими відчуттями, але якщо ви все ж таки їх відчуваєте й спостерігаєте при цьому один або декілька зазначених симптомів, вам необхідно якнайшвидше звернутися до лікаря. У випадку раку йдеться не про дні та тижні, а про години.

Краще попередити, ніж лікувати

Лікарі радять жінкам щомісяця проводити самообстеження молочних залоз на наявність будь-яких змін, що дозволить своєчасно виявити небезпеку та почати лікування. Практика самообстеження також допомагає підвищити відповідальність самих жінок та їхніх рідних. Жінкам у віці від 18 варто раз на рік відвідувати кабінет мамолога, а після 40 років доповнити щорічні консультації мамографією та УЗД молочних залоз.

Рак молочної залози — неінфекційне захворювання, яке можна попередити, вберегти себе від його розвитку та появи. Найчастіше ризику виникнення захворювання піддаються жінки віком від 50 років. Віковий фактор є визначальним, але не єдиним, що впливає на вірогідність виникнення недуги. Значення також мають такі фактори, як випадки захворювання на рак в минулому у жінки або ж у її рідних. Так само ри-

зик захворіти підвищується у жінок, які народили дитину після 35 років.

Стадії захворювання та його лікування

Лікування раку молочної залози напряму залежить від стадії захворювання. Чим довше протікає захворювання, чим більше розміри пухлини, її локалізація та розростання по організму, тим важче повернути жінці здоров'я та зберегти життя. Виділяють наступні чотири стадії раку молочної залози:

Стадія I — пухлина не перевищує розмірів у 2 сантиметри та не поширюється в лімфатичні вузли.

Стадія II — розмір пухлини приблизно 5 сантиметрів, вона поширюється на лімфатичні вузли під пахвою.

Стадія III — пухлина поширюється в тканини навколо молочної залози.

Стадія IV — пухлина поширюється в інші тканини та органи, наприклад, легені, печінку.

Сучасні методи лікування включають в себе хірургію, променевою терапію, хіміотерапію, гормональну та таргентну терапію. Використовувати їх можна як комплексно, та і окремо — залежно від стадії захворювання. Хірургія, основний вид лікування раку молочної залози, може бути дуже ефективною без застосування інших методів тільки за умови, якщо хвороба не розвинулася в пізній стадії, а пухлина локалізована, має невеликі розміри та не вразила інші тканини та органи. Променевою терапією, яку призначають для протидії можливим рецидивам захворювання, так само може бути ви-

користана ефективно без інших додаткових маніпуляцій за певних умов протікання захворювання.

Існує також таргентна терапія — доволі новий підхід в лікуванні раку молочної залози. Це терапія спеціальними препаратами, які блокують ріст і поширення ракових клітин через вплив на специфічні молекули, що беруть участь в цих негативних процесах. Перевагою є те, що тут спрямовується дія виключно на мішень — клітини пухлини, і не зачіпаються здорові клітини та тканини.

Поінформований — значить озброєний

Спеціалісти ВООЗ зазначають, що саме наявність доступної та зрозумілої інформації про хворобу, її симптоми відіграють надзвичайно важливе значення для ефективного лікування та швидкого відновлення пацієнтів. Зазвичай обізнана людина не тільки відповідально ставиться до власного здоров'я, а й швидше приймає рішення про необхідність отримання кваліфікованої допомоги у вирішенні власної проблеми. На жаль, в умовах сучасного комерційного суспільства не завжди можна знайти достовірну та корисну інформацію, яка б не була рекламою тих чи інших товарів та послуг. В Україні, де рівень захворюваності за останні 50 років (з 1962-го по 2011-й) зріс у 4 рази (з 17,6 до 70,9 випадків на 100 тис. жіночого населення), проблема поінформованості громадян про небезпеку, яку несе з собою рак молочної залози, досі остаточно не вирішена. Вакуум якісної та доступної інформації час від часу заповнюють волонтерські та громадські організації, пацієнтські структури, які проводять тематичні освітні заходи, видають інформаційні брошури та бюлетені на тему раку молочної залози. Прикладом такої громадської ініціативи є проєкт «Турбуйся про них», який реалізується з жовтня 2013 року. Мета проєкту, за словами організаторів, полягає в тому, щоб звернути увагу жінок України на серйозність ризиків захворювання на рак молочної залози.

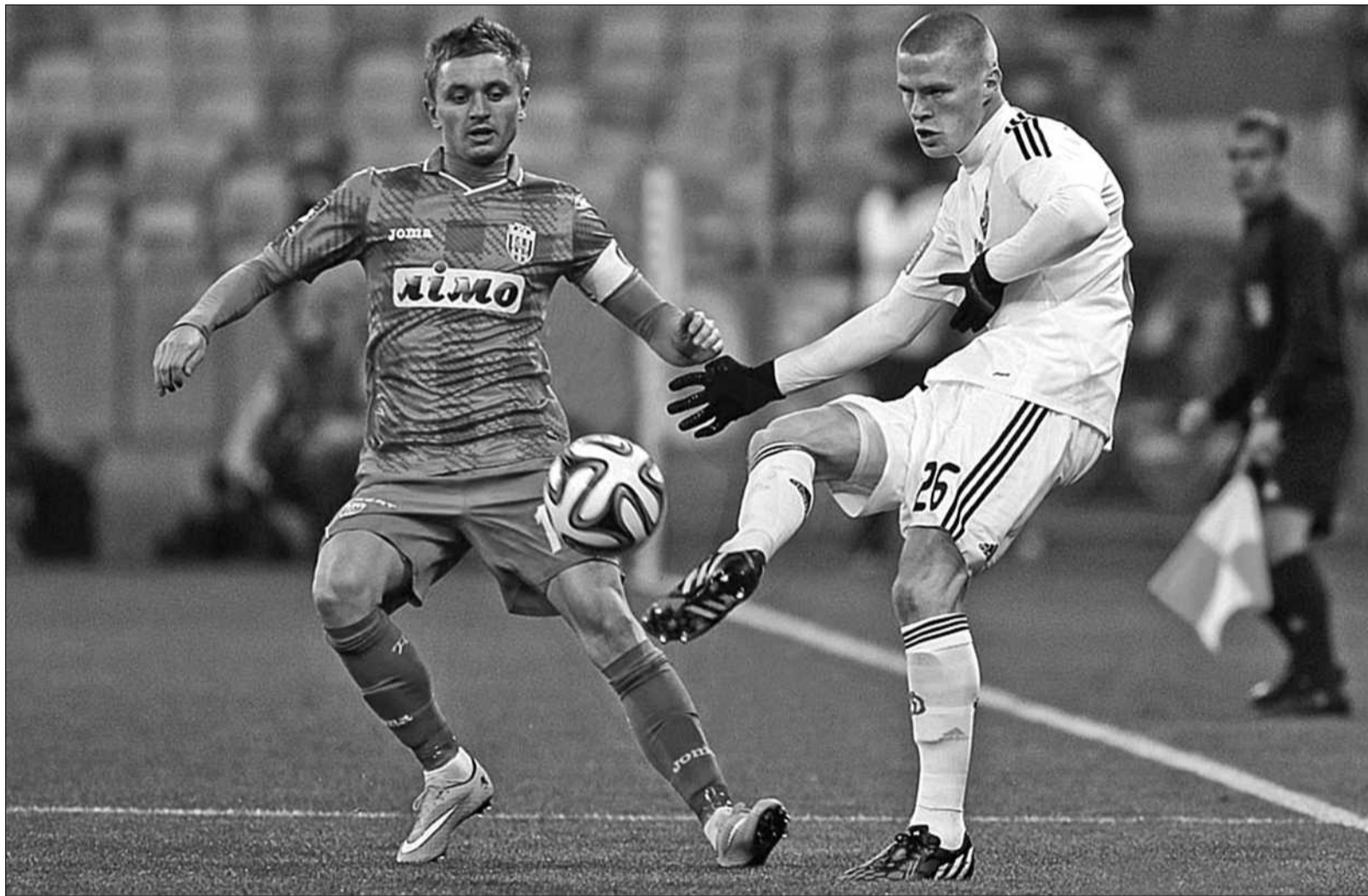
«Завданням нашого проєкту є популяризація знань про основні способи профілактики онкопатології грудей та важливість ранньої діагностики хвороби. Виявлення раку на ранніх стадіях дозволяє поліпшити результати лікування і збільшити шанси на виживання пацієнтів. Нехай кожна жінка замислиться про це сьогодні і не пустить страшну хворобу в своє життя», — говорить Тетяна Савченко, керівник соціальних проєктів ГС «Міжнародний клуб лікарів та фармацевтів».

В цьому році в рамках проєкту майже 1000 працівниць шкіл Києва пройдуть безкоштовне обстеження молочних залоз, а з 6 по 17 жовтня школами столиці (Святошинський та Деснянський райони) курсував мобільний діагностичний комплекс безкоштовної УЗД. Також з 29 вересня по 17 жовтня працівниці навчальних закладів мали нагоду пройти безкоштовну консультацію та обстеження молочних залоз в онкологічній клініці «Інновація» ■

«Динамо» пододало 1/8 фіналу Кубка України

■ Кияни здобули мінімальну перемогу над «Карпатами»

Захисник «Динамо» Микита Бурда (праворуч) допоміг своїй команді не пропустити гол у матчі проти львівських «Карпат»

У Кубку України відбулися матчі 1/8 фіналу. Столичному «Динамо» на цій стадії протистояли львівські «Карпати». Після виїзної перемоги у Львові (1:0) киянам у матчі-відповіді з «Карпатами» достатньо було не програти на «Олімпійському», аби пройти до наступного раунду. І «біло-синім» це вдалося. Вони перемогли з таким же рахунком і вдома.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

У ЦЬОЇ грі Сергій Ребров вдавсь до певної ротації складу. У порівнянні з минулим матчем, який «Динамо», як відомо, прогало в Ольборзі (0:3), у стартовому складі «біло-синім» відбулося одразу шість змін. Місце у воротах цього разу зайняв Олександр Шовковський, у центрі оборони замість Данило Сілви грав Євген Хачеріді, в опорній зоні Сергія Рибалку замінив Мігель, а замість Юнеса Беланда та Джермейна Ленса вийшли відповідно Віталій Буяльський та Владислав Калитвинцев. Остання заміна торкнулася позиції нападника — цього разу в старті опинився Лукаш Теодорчик. Проте перші хвилини гри показали, що тренерський штаб «Динамо» не обмежився лише замінами на позиціях, а і вдавсь до чергових експериментів. Вперше на лівому фланзі оборони з'явився Домагой Віда, тоді як на правому розташувався юний Микита Бурда.

Перша половина зустрічі пройшла під диктовку господарів поля, однак до небезпечних моментів біля воріт львів'ян справа доходила лічуну кількість разів. Вже на першій хвилині зустрічі динамівці зробили небезпечний штрафний удар, проте Мігель влучив у стінку. Інші стандарти господарям поля також не дуже вдавалися, а єдиний дійсно небезпечний момент виник після введення м'яча з-за бокової лінії. «Біло-сині» швидко виконали аут на правому фланзі поблизу штрафного майданчика гостей, Сидорчук одразу ж віддав у район 11-метрової позначки на Теодорчика, який у дотик пробив у кут, проте на рівні рук Мисака, який дотягнувся та перевів м'яч на кутовий.

Що ж до львів'ян, яким у будь-якому разі треба було забивати гол, за перший тайм вони не мали жодного навіть напівмоменту та не завдали жодного удару в бік воріт «Динамо». Шовковському доводи-

лося вступати в гру досить часто, але лише після передачі власних захисників, які часто розігрували м'яч через капітана. По перерві Калитвинцева змінив Олег Гусев, з виходом якого гостроти біля воріт «Карпат» побільшало. Більше моментів стало виникати через лівий фланг атаки «Динамо», кілька разів Олег сам завдавав удари.

На 61-й хвилині «біло-сині» отримали чудову нагоду відкрити рахунок, коли арбітр зустрічі Олександр Іванов призначив пенальті у ворота гостей. Під час стрімкої атаки Буяльський пробив у дотик п'ятою, Мисак відбив м'яч перед собою. Теодорчик, опинившись сам у воротарському майданчику, намагався забити, а голкіпер йому завадив, проте з порушенням правил, і арбітр вказав на позначку. 11-метровий взявся виконувати Ярмоленко, але запустив м'яч над поперечиною...

«Карпати» також мали дуже хорошу нагоду для взяття воріт, коли на 75-й хвилині суддя матчу призначив дуже небезпечний штрафний удар в 20 метрах від воріт прямо по центру. Втім, Ксьонзу також забракло влучності — м'яч після його удару полетів набагато вище воріт. Під кінець гри «левам», які до цього лише вичікували свій шанс, довелося вже йти уперед, адже рахунок був не на їхню користь. Слід зазначити, що команда Ігоря Йовічевіча грала

без номінальних нападників, і у другому таймі на цю позицію, як і у минулій грі «Карпат», почав змішуватися номінально центральний захисник Грегор Балажиц.

Динамівці тим часом створювали небезпечні моменти після своїх контратак. Одна з них врешті-решт завершилася голом, який став єдиним у матчі. Олег Гусев у контратаці вийшов сам на сам з Мисаком по лівому флангу, зблизився з ним та перекинув м'яч над голкіпером точно у сітку. 2:0 за сумою двох матчів, і 31 жовтня «Динамо» дізнається свого суперника на стадії чвертьфіналу.

Після переможного для «Динамо» матчу-відповіді Кубка України проти «Карпат» головний тренер киян Сергій Ребров зазначив: «Важка перемога, як і всі останнім часом. Добре, що забили на останніх хвилинах. Напевно, так повільно грати ми не домовлялися. Головне, що пройшли далі, тепер попереду у нас найважливіша зустріч в першому колі з «Дніпром». Будемо до неї готуватися» ■

Результати 1/8 Кубка України:

«Шахтар» — ФК «Полтава» — 4:1
«Дніпро» — «Волинь» — 4:0
«Металург» З — «Олімпік» — 0:4
«Динамо» — «Карпати» — 1:0

фехтування

Анфіса Почкалова — переможниця етапу Кубка світу

На першому в новому сезоні етапі Кубка світу з фехтування на шпагах скарбничка української збірної поповнилася медаллю найвищого гатунку. Авторкою золотої перемоги престижного старту, що відбувся в італійському місті Ліньяно, стала Анфіса Почкалова. У півфіналі та фіналі українка здолала іменитих суперниць: срібну призерку лондонської Олімпіади Брітту Хайдманн та срібну призерку пекінських Ігор Ану Марію Бранзу, чим забезпечила собі перше в кар'єрі «золото» етапу Кубка світу у дорослій віковій категорії.

хокей

Стартує II чемпіонат Юніорської хокейної ліги України

Сьогодні у Києві розпочнеться другий чемпіонат Юніорської хокейної ліги. Цього сезону участь у змаганнях візьмуть команди ДЮСШ «Крижинка2» (м. Київ), ДЮСШ «Сокіл-Київ» (м. Київ), а також харківські СДЮСШОР-1 та СДЮСШОР-2. До участі у чемпіонаті допускаються хокеїсти 1995-1997 років народження.

спортивне життя

Оголошено список номінантів на титул найкращого футболіста року

Міжнародна федерація футболних асоціацій (ФІФА) оприлюднила повний список з 23 гравців, які претендують на звання кращого в 2014 році. На «Золотий м'яч ФІФА» претендують — Гарет Бейл, Карім Бензема, Крістіану Роналду, Тоні Кроос, Серхіо Рамос і Джеймс Родрігес (всі — «Реал», Мадрид), Андреас Іньеста, Хавєр Маскерано, Ліонель Мессі, Неймар (всі — «Барселона»), Маріо Гетце, Філіп Лам, Томас Мюллер, Мануель Нойер, Арьєн Роббен і Бастіан Швайнштайгер (всі — «Баварія», Мюнхен), Дієго Коста, Тібо Куртуа, Еден Азар (всі — «Челсі», Лондон), Анхель ді Марія («Манчестер Юнайтед»), Златан Ібрагімовіч («Парі-Сен-Жермен»), Яя Туре («Манчестер Сіті») і Поль Погба («Ювентус», Турін). Згідно з регламентом ФІФА, 1 грудня цей список скоротиться до трьох претендентів. А 12 січня 2015 року стане відомий переможець, якому буде вручено «Золотий м'яч ФІФА». Крім того, оприлюднено список з десяти тренерів, які претендують на звання кращого наставника за підсумками року. До нього увійшли: Карло Анчелотті («Реал»), Дієго Сімеоне («Атлетико»), Хосеп Гвардіола («Баварія»), Жозе Моуріньо («Челсі»), Мануель Пеллеріні («Манчестер Сіті»), Юрген Клінсманн (збірна США), Йоахім Лев (збірна Німеччини), Луї ван Гал (збірна Голландії), Антоніо Конте («Ювентус», Італія) і Алехандро Сабелья (збірна Аргентини).

СПОРТ

«Будівельник» упевнено переіграв «Одесу»

■ Столичний клуб перервав серію невдач

У Суперлізі з баскетболу відбулися чергові матчі регулярного чемпіонату. Столичний «Будівельник» нарешті порадував своїх уболівальників перемогою. Чинний чемпіон країни після дещо невдалого старту у турнірі домігся впевненої звитяги над БК «Одеса» — 85:63. Натомість БК «Київ» хоч і дав справжній бій лідеру першості — южненському «Хіміку», однак зазнав поразки 73:77.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

Анісімов — Костянтин Анікієнко і дисципліна під час атак компенсували все. Протягом чверті кияни навіть лідирували в 27 пунктів, залишаючи своєму суперникові вкрай мало шансів на другу половину зустрічі.

Тим не менше, в третьому відрізку «Одеса» знайшла в собі сили і видала ривок 7:0, змусивши гравців і тренера господарів нервувати. Завдяки Агафонову з Артамоновим, а також триочковим від Носкова «акули» наблизилися на відстань 15 пунктів, але взятий тайм-аут наставника киян Віталія Чернія був дуже вчасним, тож дуже скоро все повернулося на висхідні позиції.

В заключній чверті команди відверто догравали. Столичні бас-

кетболісти ні на секунду не дозволили засумніватися в своїй перемозі, до фінальної сирени навіть повернувши в грі 22-очкову різницю. У підсумку 85:63 — і «Будівельник» здобуває другу перемогу у чотирьох матчах.

На жаль, не зміг порадувати своїх уболівальників БК «Київ». Незважаючи на відсутність Вячеслава Боброва та Павла Крутоуса, «Київ» дав бій «Хіміку». Хоча южненці потужно розпочали поєдинок, господарі паркету не дозволили суперникові відірватися в рахунку в першій чверті, а після двох поспіль дальніх влучань Максима Лук'янова та Олександра Дробязка на початку третього періоду повели +5. На користь «вовків», у складі яких розігрався Максим

Луценко (11 очок + 5 підбирань), завершилася й перша половина (38:34).

Однак у другій половині «Хімік» увімкнув швидкість, а серія дальніх влучань Ремона Мора й Дерка Нідема вже на початку третього періоду дозволила гостям доволі легко відіграти відставання. Перед заключною чвертю южненці повели з рахунком 63:52, що, здавалося, практично гарантувало їм спокійне життя у фінальній частині гри, тим більше, що Мор не мав наміру зменшувати оберти. Саме він не дозволив господарям розвинути успіх після того, як ті використали розслабленість «хіміків» і за півхвилини до фінальної сирени скоротили відставання до двох очок ■

Фото з сайту www.superliga.ua

Столичний «Будівельник» упевнено лідирував упродовж гри проти БК «Одеса»

УЖЕ в дебюті гри між «Будівельником» та «Одесою» кияни продемонстрували, що в цьому матчі їх влаштує лише перемога. Підопічні Віталія Чернія стартували з потужного ривка 7:0 і надалі лише нарощували перевагу. Як і в попередніх поєдинках, команду за собою повів Михайло Анісімов, який раз за разом легко переіграв своїх суперників під обома щитами. За чотири з половиною хвилини до першої перерви чинні чемпіони вели в рахунку вже 9 очок, ліди-

руючи 12:3. «Будівельник» помітно перевершував одеситів за всіма компонентами і тому закономірно виграв першу чверть з перевагою в 13 очок.

У другому відрізку столичні баскетболісти лише нарощували перевагу. У «будівельників» вдавалися кидки з-за дуги. Щоправда, не так яскраво, як у попередньому матчі проти «Хіміка», діяв Денис Лукашов, і також не був схожий на себе Олександр Липовий, але відмінна гра пари Михайло

КМП охорони здоров'я — переможці «Здорового киянина»

■ Відбувся фінальний етап популярної спартакиади

Шановані гості, цікаві сюрпризи, теплі слова, дружня атмосфера — все це супроводжувало спартакиаду, яка була організована Київською міською організацією ФСТ «Спартак» за сприяння Київської міської державної адміністрації та Київської міської ради профспілок.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

ЦЬОГО року у спартакиаді взяли участь понад 180 атлетів із 9 команд: Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я; серійний завод «Антонов»; апарат ПАТ «Укртрансгаз»; ПАТ «Київенерго»; ПАТ «Київхліб»; Київська міська філія ПАТ «Укртелеком»; Український державний центр радіочастот; міністерство соціальної політики України. Всі вони змагалися з наступних видів спорту: футбол, волейбол, настільний теніс, шахи, гирьовий спорт, армреслінг, легка атлетика та стрітбол (баскетбол 3x3).

Турніри тривали упродовж трьох днів. У перший день відбулися зма-

гання зі стрітболу, іншими словами — вуличного баскетболу. У фінальному етапі столичної спартакиади переможцем з цього виду спорту стала команда серійного заводу «Антонов». Друге місце посів колектив НМУ ім. Богомольця. Третє місце у гравців з команди «Київенерго».

У другий день спартакиади змагання розпочалися у легкоатлетичному манежі «Атлет». Легка атлетика — королева спорту. На заході спортсмени взяли участь у 7 дисциплінах: біг 60 м, біг 200 м, стрибки у довжину для жінок; біг 100 м, 400 м, стрибки у довжину для чоловіків

та комбінована естафета. У командному заліку першу сходинку п'єдесталу посіла команда КМП охорони здоров'я, яка обійшла СЗ «Антонов» лише на 1 очко. Третіми стали працівники ПАТ «Київхліб».

Найсильніших учасників визначали у секторах для армреслінгу та гирьового спорту. Тут на арену вийшли справжні чоловіки, мужні, сильні. Захоплені погляди уболівальників, які обступили стіл для змагань з усіх сторін, були прикуті до Юрія Гнатишина та Олександра Навроцького. Юрій зумів здобути перемоги відразу у двох вагових категоріях. Таким чином

Фото з сайту www.spartak-kiy.kiev.ua

На змаганнях з легкої атлетики спортсменам з команди «КМП охорони здоров'я» ривних не було

команда ОП ПАТ «Укртрансгаз» зайняла друге загальнокомандне місце, а «Київенерго» — перше. У гирьовому спорті все було більш різноманітно. У найважчих категоріях не було рівних представникам столичної енергокомпанії та КМП охорони здоров'я.

А ось на футбольному майданчику найкращими гравцями у цьому році стали представники «Укрчастотнагляд». Вони впевнено виграли кубок, показавши свою майстерність. Друге місце посіла команда медиків, третє — спортс-

мени СЗ «Антонов». Найкращим гравцем турніру став Ярослав Клименко (УДЦР), найкращим воротарем — Олександр Поліщук (УДЦР). А звання кращого бомбардира здобув Сергій Конопчук (УДЦР).

За підрахунками очок з усіх видів програми судді виявили переможця фінального етапу Київської міської спартакиади «Здоровий киянин» у 2014 році. Це «КМП охорони здоров'я», друге місце у загальнокомандному заліку посіли представники серійного заводу «Антонов», а третє — ПАТ «Укртрансгаз» ■

Музей Свободи/Музей Майдану

■ До столичної ініціативи запрошують долучитися всіх охочих

Музейники, громадські активісти, експерти та небайдужі українці об'єднали свої зусилля в створенні Музею Свободи/Музею Майдану, який не лише зберігав би артефакти новітньої історії країни, а й допоміг розібратися, що таке свобода і для чого вона потрібна. Перший спільний проект відкрився у Національному художньому музеї.

Наталка ГАЙ | спеціально для «Хрещатика»

ЩЕ У СІЧНІ виникла ідея створення Музею Майдану, щоб зберегти пам'ять про тих, хто віддав своє життя за свободу. Музейники та Товариство охорони пам'яток історії та культури на чолі з ініціатором Василем Рожком почали шукати артефакти (їх вже півтори тисячі, зокрема — і «йолка»), записувати свідчення очевидців та виступили за збереження пам'ятних місць на Грушевського та Інститутській. Ця робота триває і досі — всіх, хто має якісь речі, пов'язані з Майданом, запрошу-

ють приносити їх до Музею Гончара (вул. Лаврська, 19), а також розповідати історію цих предметів з барикад — адже взимку людям було не до того, тож походження деяких зрозуміти складно. Звісно, Музей Майдану не може бути просто зібранням експонатів, яке формують куратори, він покликаний стати своєрідною лабораторією для взаємодії та обміну досвідом. «Це має бути музей не про минуле, а про майбутнє, — впевнена ініціатор організації Музею Свободи Олександра

Бакланова. — І важливою ідеєю є спільне творення, тому ми вирішили об'єднати дві ініціативи. Зараз нам потрібно переосмислити події, з'ясувати, чим є і чим не є свобода, на що ми готові її міняти». За словами голови Українського інституту національної пам'яті Володимира В'ятровича, саме прагнення свободи дозволило українцям залишитися собою протягом багатьох століть і відрізняє нас від інших пострадянських країн. «Ми повинні передати нащадкам відчуття внутрішньої свободи, — запевняє він. — Три Майдани (1990, 2004, 2013 роки) — це найкращий вияв прагнення свободи теперішнього покоління українців, пам'ять про них варто зберегти». На думку пана В'ятровича, найкращим місцем для майбутнього музею мав би стати Український дім, який був Музеєм Леніна, а отже — місцем несвободи. Втім, у Києві розглядають й інші варіанти.

Перший проект Музею Свободи/Музею Майдану розташували в Національному художньому музеї на Грушевського, що теж дуже символічно, бо він знаходився в осередку подій. Наразі проект в НХМУ складається з трьох частин. Перша пропонує відвідувачам замислитися: на першому поверсі кожен може написати своє розуміння свободи на стікері і наклеїти його на дзеркало. Наштовхнути на думки покликані об'єкти «простору взаємодії»: елементи бруківки, шини, ключі. Друга частина — інсталяції-роздуми на тему свободи українського художника та перформансиста Влодка Кауфмана, який закодував своє розуміння у трьох залах, використавши і справжні артефакти Майдану. «Для мене важливою була передусім енергетика предметів, — наголосив митець. — Я намагався побудувати конструкцію, в яку кожен може писати і власне розуміння свободи». На почат-

ку гостей зустрічає величезне гніздо посеред пустої зали, яке пов'язано з народженням особистості та формуванням її поглядів, в тому числі й щодо свободи. В наступній залі наскрізною є тема «керованої свободи»: багато дорожніх знаків (де є й простріляні під час бойових дій) означають систему правил співіснування, в якій людині доводиться жити в соціумі, стіл із землею виступає як ґрунт, де «вирослена» система, і як планета, а рослини, що не можуть існувати без землі, ставлять питання: а чи можливо існування поза соціальною структурою. В третій кімнаті розташований човен на фоні проекції морських хвиль — втеча від умовностей і людей до абсолютної свободи, яка може призвести і до летальних наслідків.

Нарешті, третя частина проекту включає в себе дискусійну програму: лекції, зустрічі, обговорення, показ фільмів тощо. Зокрема, 31 жовтня о 18.00 Володимир В'ятрович прочитає публічну лекцію «(Не)подоланий тоталітаризм. Український урок». Проект Музей Свободи/Музей Майдану триватиме в НХМУ (вул. Грушевського, 6) до 30 листопада, за подіями слідкуйте на сайті музею www.namu.kiev.ua ■

Сучасне мистецтво: 21+4

■ В PinchukArtCentre відкрилася виставка номінантів на Future Generation Art Prize 2014 та патронатів премії

В арт-центрі показують роботи 21 здобувача на міжнародну премію для молодих митців, а також чотирьох патронатів, серед яких Демієн Хьорст. Твори учасників різноманітні за темами та формами, а деякі у вигляді перформансів навіть вийдуть за межі приміщення на вулиці міста.

Марія КАТАЄВА | «Хрещатик»

ПРЕМІЯ Future Generation Art Prize, що заснована у 2010 році Фондом Віктора Пінчука і вручається молодим художникам віком до 35 років, цьогоріч побила рекорди за кількістю заявок (понад п'ять з половиною тисяч із 148 країн світу). До шорт-листу увійшло 20 учасників з 17 країн, а також володарка премії 2013 року українка Жанна Кадирова. Вони презентують нові роботи, багато з яких створені під час перебування в столиці влітку.

Традиційно поряд з номінантами показують патронатів премії — їх у 2014 році аж четверо, роботи вже визнаних митців «окупували» залу другого поверху арт-центру. Це великі фотографії Андреаса Гурскі («Собор І», «Пхеньян У» і в'язниці «Стейтвілл, Іллінойс»), постер Джеффа Кунса для компанії Nike («Міністр оборони»), фотографія «Міс К2 — медсестра» Такаші Мураками, а також інста-

ляції Демієна Хьорста. Його «Історія болю» являє собою м'яч, що нависає у повітрі над сталевими ножами, а скляні шафи зі скелетами дрібних тварин («І всі вони — творіння Божі») наочно демонструють відмінності живих істот на планеті.

Кожному з молодих художників надали власну залу для міні-експозиції на 3-5-му поверхах. Карлос Мотта з Колумбії в провокативній серії робіт, зокрема в малюнках, розглядає теми моральності і сексуальності під час колонізації Нового Світу. А разом з Максимом Іванюком він створив постер, який показує історію тиску на гомосексуалістів в Україні. Китаєць Цзя Айлі колекціонує різні предмети, пов'язані з історією його країни, та досліджує їх вплив на молоде покоління. Його співвітчизник Хе Сяньюй здибує «Важкою мудрості», яка нагадує пагоду, з власних зубів мудрості, понад тисячею мідних зубів, які здають виглядають як зернини. А також картиною «Минуле — це пролог», намальованою оливковою олією, рідина тут вийшла за межі рамки, нанесеної олівцем. До історії звернулася і Хімена Гаррідо-Лекка з Перу — її керамічна інсталяція символізує поєднання двох світів у селищі неподалік Ліми — традиційне гончарне мистецтво та сьогодення з нафтопереробними заводами. Співставив минуле і сучасне також росіянин Аслан Гайсумов з Чечні: він зняв фільм про контрасти рідного Грозного в стилі радянських відеолістів,

наклавши на нього звукову доріжку тих часів. Дивні емоції залишає перегляд відеороботи Кудзанаї Чурай із Зімбабве «Душа» — оплакування-оспівування померлої жінки, в якому він проводить паралелі з Христом.

Багато митців використовували медійні засоби. Французько-алжирський митець Нейл Белуфа зняв відео, де актори-аматори, представники різних культур, дискутують на тему, як зробити країну кращою — аж до агресії і абсурду. Мексиканець Мауріціо Лімон показує життя простих людей, зокрема гравців у шахи, відео він знімав як на батьківщині, так і у Києві. До цифрових технологій звернулася і Сесіль Б. Еванс (США/Бельгія), пішовши ще далі — вона створила віртуальний персонаж актора, який помер, і пропонує бажаним поспілкуватися з ним у Фейсбуці. Джон Рафман з Канади вивчає відчуття в комп'ютерній реальності — кожен може зазирнути в його шафу або посидіти у кріслі перед моніторами. Інтерактив підготувала і американка Еллісон Віера: в її сталевому лабіринті можна ходити як прямо, так і повертати в паралельний коридор — так само багатовимірний і час, запевняє вона. Група GCS3 регіону Перської затоки демонструє результат дослідження особливостей місця для відпочинку VIP-персон.

Деякі роботи взагалі виглядають не тим, чим вони є насправді — ну хто може здогадатися, що кімната з мильними бульбашками — це не розвага, а відтворення

Сучасні митці намагаються взаємодіяти з аудиторією, в тому числі й за допомогою медійних засобів

записів протесту («Сила робочого класу» кубинця Андріана Меліса), а текстильні ковдри з геометричними фігурами італійки Розелли Біскотті насправді є матрицями статистичних досліджень населення.

Українців на виставці двоє. Жанна Кадирова експериментувала з фотографіями видів житлових масивів Києва, обливаючи їх різними видами кислоти, зупинившись на азотній. Плями на тлі начебто спокійного міста наштовхують на запитання: це сталося з самим містом чи його фотографією? А Микита Кадан продовжує розвивати тему музею — в його інсталяції кімната з поламаними меблями, стінами, що обсіпаються, та опудалами тварин символізує крах музейного нарративу, який слугував ідеології, а саме приміщення відсилає до естетики радянських меморіалів.

Дехто з митців вийшов за межі простору арт-центру. Британець Джеймс Брайдл, який захоплюється безпілотниками, у внутрішньому дворі Арена Сіті намалював «Райдужний літак» — саме так виглядають літаки «очима» супутників. Пілар Кінтерос з Чилі зацікавилася фонтаном, який був на місці скляного куполу «Глобусу». 15 листопада о 13.00 вона з картонних деталей реконструюватиме «Фонтан дружби народів» на Майдані. З цього ж дня щосуботи група Public Movement (Ізраїль) о 15.00 показуватиме перформанс «Перехрестя» — від Українського дому до Михайлівської площі, взяти участь у якому запрошує охочих.

Виставка у PinchukArtCentre відкрита до 4 січня, вт.-нд. з 12.00 до 21.00. Вхід вільний. А цьогорічний лауреат премії Future Generation Art Prize, який отримає 100 тисяч доларів, стане відомий 6 грудня ■

Прогноз погоди на 30 жовтня

Ранок
Температура: -2°
Атм. тиск: 752 мм рт. ст.
Вітер: 2 м/с
Вологість повітря: 93 %

День
Температура: +6°
Атм. тиск: 752 мм рт. ст.
Вітер: 1 м/с
Вологість повітря: 70 %

Вечір
Температура: -2°
Атм. тиск: 751 мм рт. ст.
Вітер: 2 м/с
Вологість повітря: 95 %

ДОЗВІЛЛЯ

Їдучи на тренування, Віталій Кличко натрапив на засідку чотирьох «тролів» у під'їзді

МЕР Києва Віталій Кличко заявляє, що не має наміру водити екскурсії по власній квартирі для журналістів, бо грошей не краде, а житло своє неодноразово показував.

Про це він написав на своїй сторінці у Facebook. «Сьогодні зіштовхнувся з новою хвилею тролінгу. Виходячи о 7-й ранку з квартири (їхав на тренування), в під'їзді натрапив на засідку чотирьох хлопців з камерами, які представилися громадським рухом «Без парканів». Вимагали пустити їх у

квартиру, щоб подивитися, як живу. Тренування я не скасував і на чай їх не запросив», — написав Кличко. Він додав, що журналісти різних видань були у його помешканні, і не раз. «Матеріали, фото, описи — все у відкритому доступі. Хто цікавиться, може подивитися і почитати. А водити екскурсії за терміною вимогою усіх бажаючих у мене немає ні часу, ні бажання. Питали ще про будинок у Лютетжі», — обурився Кличко. Він заповнив, що як публічна людина ніколи нічого не приховував. «Усі

мої статки задекларовані. І всі знають, як я заробив гроші — чесно і власними зусиллями. У будинок ще не заїхав, бо не закінчені роботи. Будую його вже кілька років (на зароблені, а не стирені гроші), і в декларації про це зазначено. Усім «шукачам сенсацій» зазначу: не там риєте», — написав міський голова. Він порадив поцікавитися, звідки гроші і майно у «діячів», які ніколи не займалися «бізнесом, великим спортом чи іншою справою, яка може засвідчити походження капіталу» ■

гороскоп

30 жовтня

ОВНИ, догоджайте начальству, сумлінно виконуйте робочі завдання, тоді кар'єрний фундамент не дасть тріщини. А якщо почуваетесь не в своїй тарілці, агресія захльостує, значить ви перейшли дозволу межу в посадових стосунках, забувши, що інтереси керівництва слід поставити на чільне місце.

ТЕЛЬЦІ, гуртуйте під свої прапори людей, з якими вас еднають спільні погляди, ділові інтереси, знайти їх буде легко, головне нікого не критикувати, бо самі теж не святі. Домовляйтеся, укладайте ділові угоди.

У **БЛИЗНЯТ** трансформаційний день, зміна життєвих цінностей пройде на «ура», накопичений негатив переплавиться в золото нових пріоритетів, ви воскреснете, і життя засяє щасливими барвами.

РАКИ, до бойових перепалок ви звикли, втім час заключити миру. Склеюйте розбиті глечики любов'ю, годі гатити дорогоцінні сили на боротьбу амбіцій. Сила на стороні суперників, приборкайте емоції і не грайте з вогнем!

ЛЕВИ, діапазон службових повноважень, завдань, повсякденних обов'язків розшириться. Однак ви скрізь встигатимете, виконуючи все якісно, фахово і задалегідь. Чим порадуйте домашадців, керівництво, яке не примусить себе чекати з винагородою.

ДІВИ володіють могутнім таємним впливом у соціумі — генерали підпільного фронту, які верховодять обставинами з окопа, тож не лізьте на передову під кулі! Втім на публічному подіумі буде цікаво та весело: флірти, залицяння принесуть радість.

ТЕРЕЗИ — самодостатня особистість, знаєте, чого хочете, і як цього досягти, ресурсів предостатньо. Втім ніні від вас вимагається залізний самоконтроль, утримайтеся від з'ясування стосунків.

СКОРПІОНИ, такі риси, як дружелюбність, практицизм, творчий підхід до рутинних завдань, уміння зберігати таємниці, здатність філософськи мислити, зроблять ваше спілкування з потрібними людьми приємним і продуктивним.

СТРІЛЬЦІ, вчіться жити економно, цінуйте чужі надбання, гармонізувавши «хочу» та «можна». Паразитувати за чужий рахунок протипоказано, а ось благодійність долею схвалюється. Якщо є боргові хвости, мерщій розплатіться і не вдавайтеся до таємних фінансових авантур, все має бути на законних підставах.

КОЗОРОГИ, рухайтесь напрямним курсом, а попутний вітер удачі не зрадить! Завершуйте розпочаті раніше справи. А оскільки в колективі ви яскравий лідер, тож можна чудово використати свій вплив задля реалізації задумів і фінансового збагачення.

ВОДОЛІІ, день наповнений фрагментами буття з кармічним підтекстом, мінуле сигналізує про допущені раніше помилки... Тож приспіть свою полум'яну практичну ініціативність, сидіть тихо, а кому потрібно, той вас знайде.

РИБИ, будьте терплячими, спостережливими, не дайте втягнути себе в корпоративні інтриги. У вас чудові друзі, які вписуються в заповітний ідеал, тож можете розраховувати на їхню практичну підтримку на словах і на ділі.

Астролог **Любов ШЕХМАТОВА**

цей день в історії

Міжнародний день пам'яті жертв політичних репресій.
420 — у Віфлеємі у віці близько 73 років помер Софроній Євсевій Ієронім, ранньохристиянський богослов і віровчитель. Він виконав латинський переклад Біблії, котрий отримав назву Вульгата. На Тридентському соборі 1546 року цей переклад був оголошений єдиним канонічним текстом Біблії; він і до сьогодні в католицькому світі вважається офіційною редакцією Святого писання.

1941 — прагнучи уникнути прямого військового втручання в Другу світову війну, обмежившись лише матеріальною допомогою, президент США Франклін Рузвельт підписав указ про виділення Радянському Союзу кредиту в один мільярд доларів в рамках програми Ленд-ліз. Позика була безпроцентною і мала бути повернутою через п'ять років по закінченні війни.
1987 — у Києві на фестивалі Київського рок-клубу дебютував український рок-гурт «Воплі Відоплясова».

сканворд

рослинна фарба	Х		зброя індіанців	↓		волокно для штучного хутра	↑	ввічлива назва дівчини	↓	гримаса
	Р		білорус. поет, поема «Янук Сяліба»	→						китайські коноплі
	Е				«Украдене щастя», письменник					запалення суглибів
жіноче ім'я	Е		автор «Каменської» прісноводна риба	→						
конструкція на судні для вітрил	Щ				секретний посланець					
	А				рослина родини лілійних					
	Т					полуострів у Чорному морі		психічні здібності, свідомість, мислення		Мухаммед ...
хвалябний вірш для дами	Т	жителі країни				ріка у Марокко		метод наукового дослідження		
	И		слова з іноземної мови, перекладені для запам'ятовування	→				талант		
пульс, темп	К	скорочений підпис художника				пустельник		що-небудь дуже популярне		

Відповіді на сканворд на 16-й стор.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС

ЩОДЕННОГО ВИПУСКУ (ВТ, СР, ЧТ, ПТ)

61308

ЧЕТВЕРГОВОГО ВИПУСКУ (З ПРОГРАМОЮ ТБ)

22094

Internet: www.kreschatic.kiev.ua
E-mail: info@kreschatic.kiev.ua

щоденна міська газета

виходить у вівторок, середу, четвер та п'ятницю

Засновник — Київська міська Рада
В. о. головного редактора Максим ФІЛІППОВ

01001, м. Київ-1, вул. Володимирська, 51-б
Телефон для довідок 234-27-59, факс: 235-01-93
Телефони рекламного відділу: 234-21-84, 234-27-39, факс: 235-61-48
Телефон відділу розповсюдження та реалізації: 234-27-35
Internet: www.kreschatic.kiev.ua E-mail: info@kreschatic.kiev.ua

Редакція листується з читачами тільки на сторінках газети. Газета публікує також ті матеріали, в яких думки авторів не збігаються з позицією редакції. При передруку посилання на "Хрещатик" обов'язкове.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Матеріали зі знаком (Д) та під рубрикою "Конфлікт" друкуються на правах реклами.
Набір, верстка та кольороподіл: комп'ютерний центр газети "Хрещатик".
Віддруковано: "МЕТА-Поліграф", м. Київ, вул. Марко Вовчок, 12/14.